X. évfolyam. Budapest. 273. szám. Szerda, 1876. november 15.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
Vodianer F. nyomdájában.

A független szabadelvü párt.

A független szabadelvü párt élete hasonlitott egy kikötőben duló vihar által elszakitott csolnakhoz, melyen irány és czél nélkül eveznek a rajta rekedt emberek. Most már ki van adva a jelszó „merre“ és ezzel megtörtént az első lépés, mely által e párt tényezőkép foglal állást a politikai élet küzdterén. Számolnunk kell tehát vele azzal a lelkiismeretességgel, melyet jóhiszemüleg föl kell tennünk nyilatkozatuk közzétételéről is.

Számoltunk és megnyugodtunk.

Hogyne nyugodnánk meg, midőn programmunk főbb vezérelvei vannak szentesitve az általuk nyilvánosságra hozott programmban. Sok keserü küzdelem gyümölcseit szentesitik e nyilatkozattal. Mert ha van vigasztalás egy pártra elveinek győzelemre jutása előtt, ugy minden esetre az erkölcsi diadal érzetét költheti fel a tudat, hogy kitartása nem volt hiábavaló, eszméi tért hóditottak az elmékben. Dobhat ránk követ, kinek kedve tartja, piszkolhat, a mint épen nyelvére jő a szó, de azt letagadni még az irigység sem képes, hogy a Magyarország állami függetlensége mellett lelkesedő párt nélkül „az önálló vámterület és független nemzeti bank“ elveit beletemették volna abba a sirboltba, melyben a politikai lelkiismeret és a társadalmi erkölcsök várják a feltámadást.

A mi pártunk volt Magyarországon az élő lelkiismeret, mely a hitet fentartá mindig, az eszméket elaltatni nem engedte soha. Ébersége és szivóssága ha nem is mutatott fel gyakorlati eredményeket, de meg volt azon hatásuk, hogy a fusionalis eszmezavar után, s Tisza Kálmán kiegyezésével szemben nem engedé a közvéleményt halálos közönybe sülyedni. Elveink nyomokat hagytak a közvéleményben, támadásaink felrázták a szunyadó lelkiismeretet, s ha nem is nyilatkozott ez buktató erejének egész hatalmával, de elégedetlensége mégis eléggé határozott volt arra nézve, hogy a válságot megteremtse az egyedül üdvözités humbugját üző kormánypártban: kiváltak az elégedetlenek.

A valódi parlamentarismus józan és természetes követelménye lett volna, hogy az ellenzéki álláspont a létező ellenzékhez való csatlakozásra birja a kormánypárttól megvált elemeket. Angliában a wigh párt befogadja ugy a radicalis, mint a szabadelvü elemeket, mert lehetnek a kérdések megoldásának részleteire eltérések, de az irány és czél egy. Magyarországon ez annál természetesebb lett volna, mert országgyüléseink története szintén csak két pártot ismer: az egyik a conservativek, a kik alkuszuak mérték nélkül; másik a nemzeti párt, melynél az ország teljes önállósága végczél, a szabadelvü kormányzat eszköz.

Hogy miért nem történt meg mégis, a mi természetes lett volna, ez külön fejtegetést igényelne. Elég legyen ezuttal az általános corruptió mellett azon idegenkedésre utalnunk, melyet pártunk irányában fentartani és növelni a kormány és fizetett lapjainak legelső feladata, mert az uralkodó rendszer csak addig élhet, mig a kibontakozás tökéletes és gyökeres nem lesz a mi programmunk felé.

A független szabadelvü párt nagy lépést tett e programm felé a mai nap folytán nyilvánosságra hozott programmjával, s akarjuk hinni, hogy meg fogja tenni a többit is. Sőt ki kell mondanunk teljes nyiltsággal, hogy Magyarország önállóságának czélja követelni fogja tőlük már a közel jövőben a többi lépéseket; mert hát e magasztos czél megközelitése nem ismer veszteségazakat az ut kétharmadán, nem tart kitérőket az ut mentében, hanem egyenesen pihenő pontok nélkül vezet a czélhoz.

Részünkről a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel viseltetünk a független szabadelvü párt programmjának két sarkelve irányában, mert hiszen „az önálló vámterület és független nemzeti bank“ vezérpontjait a mi programmunkból ültették át a magukéba; de e tisztelet és elismerés mellett is fentartjuk a nagyon jogosult kérdést: mi a programmja e pártnak a többi függő kérdésekben, melyek fölmerülhetnek máról holnapra és föl fognak merülni a 67-iki kiegyezés többi kérdéseivel, minő a hadsereg ügye is, a következő két esztendő során, tehát az ideig, mig pártjuk tagjai országgyülési szavazattal birnak, véleményt nyilvánitani erkölcsileg, állást foglalni jogilag kötelezvék?

„Felelheti“ ugyan, hogy majd nyilatkoznak akkor, ha napi kérdés gyanánt merülnek fel. Csakhogy bocsánat! ez kitérés, de nem felelet. Maga az ünnepélyes jellegü „nyilatkozat“ sem programm ez esetben, hanem csak szavazat indokolás a legközelebb tárgyalandó kérdésekben. E szerint a párt sem nagy politikai küzdelmekre hivatott és nagy nemzeti ügyek keresztülvitelére alakult állandó életü parlamentaris és alkotmányos párt, hanem csak egy országgyülési képviselő csoport, mely ephemer életét csak a vám- és bankkérdés tárgyalásának idejére szoritja, azontul vagy szétrobban, vagy megteszi a másik lépést is a mi programmunk felé. Mert azt csak nem hiszik, hogy megállhatnak a közélet küzdelmeiben továbbra is, ha a következő tiz évre tárgytalanná teszik mostani nyilatkozatukat és ha feleslegessé válnak a kiegyezés elvetésére csoportositott szavazataikkal.

Hic Rhodus, hic salta. Itt a pont, mely válságtól terhes nem-csak az uj kiegyezést élvező Magyarországra, hanem a kiegyezésen tulprogramm és irány nélkül szüklködő pártra. Itt nyilvánul a hézag, mely köztünk és köztök még e kérdésekben is támad, a mi annál szembeszökőbb, minthogy programmunk ki nem zárja a kiegyezés elvetésére való együttes müködést. Programmunk két főpontjának azonossága az övékkel kölcsönössé teszi a támogatás ügyét és azonos érdekké az együttes eljárás szükségét, melyet a parlamenti élet bizonyára ki fog fejleszteni a kivánatos és czélszerü mértékig.

Volna még mondani valónk egy és más, s köztök nehezünkre esik elhallgatni „a birodalom két feléről“ szóló kifejezést, mely a 67-iki alku szempontjából sem törvényes és alkotmányos szólásmód: de terünk máskorra kényszeriti halasztani a tollunk végén lebegő nehány apróbb észrevételt. S igy nincs más hátra, mint a lelkiismeretes kitartást ajánlani a pártnak, mely rosz külügyi omenek között a czár és Disraeli harczias beszédeivel majdnem egyidejüleg bontá ki zászlaját. Szilárd meggyőződés, nemes hév, erélyes müködés biztosithatják az eredményt, habozás, alkudozás meggyalázná a párt hitelét. Magyarország függetlenségének két hatalmas elve nem oly gyermeteg dolgok, melyeket komoly elhatározás és komoly munkálkodás nélkül elérni lehetne. Egyik elv, az önálló vámterület maga olyan, melylyel alapjában ki lehet forgatni a közjogi helyzet jelen alakulását. Elevet programmban vallani azonban még nem annyit tesz, mint azért küzdeni, és a kiegyezést elvetni még nem annyi, mint a czélt rendithetlenül követni.

Verhovay Gyula.

A honvédelmi miniszter a legrövidebb idő alatt be fogja terjeszteni a háznak az 1877-dik évi ujonczjutalék-kivetés iránti törvényjavaslatot.

—

Az olasz kormánynyal kötött szerződés a déli vasuthálózat elválasztását illetőleg a „B. C.“ szerint legközelebb fog a magyar- és osztrák képviselőház elé terjesztetni, minden az eladásra vonatkozó irattal együtt.

—

A pénzügyi bizottságnak jelentésében a kereskedelmi miniszterium 1877-ik évi budgetelőirányzata felett nehány inditvány fog a ház elé terjesztetni; a II. tételnél ugyanis azt inditványozza a bizottság, hogy adjon a ház ebbeli kivánságának kifejezést, hogy dolgozzon ki a kereskedelmi miniszter egy rendszeres tervet az ipar-szakoktatástilletőleg különös tekintettel a munkavezetők szakszerü kiképeztetésére, és terjeszsze ezt a ház elé. A IX. tételnél fel fog szólittatni a miniszter, hogy azon kérdésnek czélszerü megoldásáról, miként volna lehetővé téve a gazdászati tanodák rendszeres fejlesztése, annak idején előterjesztést tegyen, és hogy ezen tanodák állapotáról évenként jelentést tegyen. Továbbá szólitassék fel a miniszter, hogy a földtani intézet- és a statisztikai hivatalról is tegyen jelentést.

—

A pénzügyi bizottságnak jelentéséhez — az igazságügyminiszterium 1877-dik évi budgetelőirányzata felett, egy terjedelmes kimutatás is van csatolva a magyar vaspályák és csatornák központi-telekkönyvezésének állapotáról. Oktober 17-ig még csak a következő vaspályák nem voltak betelekkönyvezve: az osztrák államvaspálya 3 kis vicinalis vonala; a duna-drávai vasut; a magyar nyugoti vasut két mellékvonala; a győr-sopron-ebenfurti vasut: a vágvölgyi vasut; az osztrák államvaspálya budapesti indóháza; a kassa-oderbergi vaspálya kassai indóháza és az osztrák államvaspálya temesvár-karánsebesi vonala, összesen körülbelül 83 mértföld. Telekkönyvileg bejegyezve 789·58 mértföldnyi vasut van. A Béga- és Ferencz-csatorna még nincs bejegyezve.

—

A tüntetésnek, melyet Tisza Kálmán, önszavainak csuf meghazudtolása árán betiltott, legközelebb utójátéka lesz a házban. A fáklyászene rendezésére alakitott hatvanas bizottság ugyanis kérvényt fog beadni az országgyüléshez a rajta elkövetett sérelmek orvoslása végett. E kérvény alkotmányellenesnek és törvényellenesnek mondja a miniszter és Thaisz rendőrkapitány eljárását, s e részben idézi a miniszterelnök szavait, melyeket első izben az egyetemi ifjuság küldöttségéhez intézett, jogosultnak mondva a tüntetést, ha a törvény korlátai között történik. A kérvényt Mudrony Soma képviselő már a következő napok valamelyikén fogja benyujtani, s több képviselő előlegesen is megigérte, hogy a kérvényi bizottság előterjesztését vita tárgyává fogják tenni, mihelyt elutasító értelemben nyujt be határozatot.

—

A honi ipar és a kormány. Gyakorta ismétlődik a panasz, hogy a kormány s jelesen a honvédelmi miniszterium nagyon keveset tesz a honi ipar pártolása tekintetéből, mi csak nem rég a fővárosi iparkaszinóban megbeszélés tárgyát is képezte, sőt egy képviselő egy e tárgyban a honvédelmi miniszterhez intézendő interpellatiót kilátásba helyezett. Ez elvitázhatlanul fontos dolog s — fájdalom — nem lehet tagadni, hogy a honvédség fölszerelése külföldi iparosok igénybevételével történik. Meg kell azonban vallani, hogy e tekintetben nem annyira az illető miniszterek, mint inkább maguk a magyar iparosok és vállalkozók a hibásak, kik mindeddig nagyon kevés erélyt és vállalkozási kedvet tanusitottak. Szende miniszter már évek óta törekszik a honvédség szükségletét Magyarországból fedezni, mely törekvésnek több gyár létesülése köszönhető, de például, a miniszter bármennyire törekedjék, a magyar vargákat nem képes bakancsok készitésére birni, s ha ez sikerült is neki kis mértékben, a beszolgáltatott iparczikkek többnyire használhatlanek voltak, minélfogva kénytelen a bakancsokat Csehországból hozatni, s azokat magyar készitmény gyanánt kiadni. Igy történt legutóbb a pléhszelenczék szállitásával, melyekre vonatkozólag kitünt, hogy azok külföldön készültek. Ezek — mondja a „B. C.“ — oly tények, melyek szomoruan jellemzik viszonyainkat.

—

Gróf Zichy, a konstantinápolyi osztrák-magyar követ mellé az uj adlatus maig sincs kinevezve sőt még megállapodás sincs arra nézve, hogy kit nevezzenek ki. Ez állásra hir szerint, Haimerle lovag, a hágai követ, egy más hir szerint pedig báró Münch, atheni követ volna kiszemelve, a ki alaposan ismeri a keleti kérdést.

—

A Klapka tábornok tiszteletére Konstantinápolyban rendezett demonstratiót következőleg irja le az uj „Presse“ levelezője: „Mint Ön is tudja, a muzulmánok egy emlékiratot nyujtottak át Klapka tábornoknak, abban köszönetöket fejezvén ki azon rokonszenvért, melyet a budapesti fiatalság Törökország iránt tanusitott, midőn Alexinácz bevétele alkalmából Abdul Kerimnek egy diszkardot ajánlottak föl. A manifestatióban rendkivül sokan vettek részt a muzulmánok minden osztályából, a szofták, a katonai és gyógytanintézet növendékei közül. E nyilatkozatban résztvevők, élén Sefket pasa tábornok, a haditanács elnöke, állott. A néptömeg a legteljesebb rendben Perába, a Bizancz-vendéglőhöz vonult, a hol Klapka tábornok lakik, s egy küldöttséget menesztett hozzája, mely az emlékiratot előtte fölolvasta. A magyar honfi e demonstratióra házája nevében a legmelegebb kifejezésekben válaszolt. Szólt a török nép erényeiről s az európai közvéleménynek Törökország iránti igazságtalanságáról; ez országnak, ellenségei áskálódásai daczára való jövendőjéről s azon haladási eszmékről, melyekkel a Korán nem ellenkezik, bármit mondanak is azok, kik számitás vagy tudatlanságból a Koránt a polgárosodással összeférhetlennek kürtölik. A többi közt igy szólt: „A krimi háboru idejében magam is az önkenytesek közé tartoztam, s most is azon szándékkal jöttem Konstantinapolyba, hogy háboru esetében ujra harczoljak a szlávok ellen.“ Ezen, a hallgatóság által lelkesült tetszéssel fogadott beszéd után Klapka tábornok kilépett a teremből, hol a küldöttséget fogadta volt, s a vendéglő tornáczain sorban álló tanulókhoz fordult, nekik köszönetet mondandó. Azok a tábornokot e kiáltásokkal üdvözölték: „Éljen Magyarország! Éljenek a magyarok!“ s eltávoztak a vendéglőből hogy ismét a tömeghez csatlakozzanak, mely rájok várakozott s Pera főutczáját a Bizancz-vendéglőtől egyik felé a francziai követségig s másik felé az orosz követségig ellepte. Az egész egy hatalmas czáfolat volt mindazok ellen, kik még mindig a törökök türelmetlenségét s elavult s gyógyithatlan vakhitüségét hiresztelik és azt hiszik, hogy a keresztények, a főváros közepén a felkonczolás veszélyében forognak.“

—

Mint tudva van, a Károlyváros-Fiumei vasut vállalkozói kártérités követeltek utólagosan állitólagos tulépitésekért. Ezen ügy a közlekedésügyi miniszterium kebelében tárgyaltatott hosszu időn át egy bizottság által, most azonban ezen tárgyalások — mint a „B. C.“ irja — teljesen be lettek szüntetve, miután kiderült, hogy a vállalkozók által annak idején letett 600,000 forintnyi kaucziónincs egészen rendben, és hogy az államnak is vannak követelései a vállalkozók ellen, melyeket előbb tisztázni kell, mielőbb az egész ügy határozottan szabályozható lesz.

—

Zimonyból irják a „B. C.“nek, hogy ott az osztrák képviselőházban tett azon nyilatkozat, hogy Rodics az omladina tagja volt, nagy feltünést okozott, és ezt több oldalon tagadták. A „B. C.“ értesülése szerint ezen állitás teljesen igaz, de különös jelentőséggel nem bir (!) Midőn az „omladina“ létrejött, s eleintén csakis az irodalom terén fejtett ki tevékenységet, Rodics tábornok, ki akkor még nem volt Dalmáczában, valamint sok más szerb is felszólittatott egy köriratban, hogy lépjenek be a társulatba. Rodics tábornok ezen felhivásra egy bizonyos pénzösszeg beküldésével felelt és többé nem törődött az „omladiná“-val, miután az oklevél is kézbesittetett neki, hogy egyhangulag meg lett választva az omladina tagjává. A társulat feloszlása után aligha törődött Rodich a titokban tovább is müködő volt tagokkal.

—

Az orosz mozgósitási rendelet ki van adva. Be sem várták november 18-ikát, a mikorára kilátásba helyezték e „békés“ meglepetést, hanem tegnap, november 14-én már megjelent Gortsakoff kanczellár körlevele, mely egyelőre nem ugyan az egész, de minden esetre az összes hadsereg nagy részét mozgositja. Igy tehát a conferentia kedvező szelek között indithatja meg békebárkáját a keleti kérdés scyllái és charybdisei felé.

Csak már aztán a muszka politika ne volna oly kegyetlen, ugyanazon körjegyzékben beszélni a békeszándékról, melyben a mozgósitást jelenti be. Legalább a „Journal de St.-Petersburg“-ban megjelent körlevél kiemeli, hogy a czár nem akarja a háborut, s lehetőleg meg fogja azt akadályozni, de el van határozva, hogy „az igazság elveit, melyeket egész Európa szükségesnek fölismert, Törökországban valósitva és hatékonyan biztositva lássa.“ Ennél gonoszabb satyrát még nem irtak sem az igazság eszméire, melyet a czár saját jármába fogott, sem Európára, melyet máris szolgájának tart.

—

A harczias hirek egész raja röpköd a távirda sodronyok és postakocsik utján. Jönnek Oroszország, jönnek Törökország felől, s ugyancsak dolgot ad valamennyiöket nyilván tartani és az olvasók asztalára hozni.

Vessünk számot előbb az Oroszországiakkal. Odesszából irják:

A Kurs-Kien-Odessa-Kisenessi vasutigazgatóságok kötelezték magukat a hadügyminiszternek naponkint husz vonatot csapatszállitásokra föntartani, a rendes személyvonatok megtartása mellett. Korrinszky tábornok ügyel föl a csapatok szállitására s részben ő maga eszközli a szállitást.

Itt 120 sütő kemenczét állitottak. Hus-conservre is tömérdek megrendelés érkezett.

Az odessai, charkossi és oreli katonai kerületek csapatait már a napokban hadi lábra állitják. A tartalékosok utlevelet nem kapnak s a behivó parancsot minden órán várniok kell. A nyugalmazott tiszteket egytől egyig activ szolgálatba hivják. Nagy részük örömmel enged a felhivásnak.

Az idevaló főpolgármester Nowonelski rendkivüli ülésre fogja összehivni a városi tanácsot, hogy hadi czélokra nagy összeget szavaztasson meg vele. Nikolajew város épen most szavazott meg e czélra 1 millió rubelt.

A fekete tengeren járó kereskedő hajók parancsot kaptak, hogy 14 nap alatt az ocsakowi kikötőben legyenek. Az itteni kikötőben fognak a belvalamint a külföldi hajók telelni.

Semeka tábornok az itteni had-kerületeket utazza be, előkészitendő az illető hadtest mozgósitását. A kubani kozákok Odessán át mennek a déli hadsereghez. A kozákok fő hadiszállása a háboru kezdetéig Kisenewben marad. Déloroszország valamennyi gyakorló orvosa felhivást kapott, hogy haladéktalanul a hadseregbe lépjen. Nagy részük már eleget tett a felhivásnak.

Egyébiránt már nem sokáig tartanak e nagy mérvü készületek, minthogy Oroszország rövid időn át tökéletesen kész lesz. Erre vonatkozólag irják:

Az activ déli hadsereg tüzérségi és mérnökkari fővezetése már megvan állapitva. Massalski herczeg tábornok lesz a tüzérség parancsnoka; segéde Adamovics vezérőrnagy lesz. Müszaki főnökké Depp tábornok, az orosz sereg egyik legfiatalabb tábornoka neveztetik ki.

A vilnai, kiewi, charkovi és odessai hadtestek fogják a „Dunai hadsereg“-et képezni. A gárdahadtest Lengyelországba megy, sa városi katonai kerület hadaival a Visztula-hadsereget fogja képezni. Az idei ujonczjutalék 196,000 főben van megállapitva.

Szemben az orosz hadi készülődésekkel jelentik a törökök lázas tevékenységét, melyet seregök harczkészségének elérése végett kifejtenek. A Dunára fektetik a fősulyt, s az itteni készülődésekről irják:

Rifaat pasa parancsot kapott, hogy Rusztsukban 20,008 emberre gondoskodjék szállásról. Anatoliából 90 zászlóaljat küldenek a dunai határra. A silistria-sumba-rusztsuk-várnai várnégyszögbe 75 ezer ember helyeztetik el, mely sereg nagyobb részt első és második korosztályu redifekből fog állani. A hadsereg Tulcsa és Widdin közt lesz lépcsőzetesen előre tolva. Konstantinápolyból jött parancs szerint Bulgáriában öt, egyenkint 40,000 főből álló hadtest alakittatik. Az Albániában s a Szerbiában álló seregek legnagyobb része a Dunához küldetik, még azon esetre is, ha a szerbek és montenegróiak folytatnák a háborut. Itt a porta jövőre csak a defensivára akar szoritkozni.

Számos angol tisztlétörök szolgálatba, kiket a dunai várak tüzérségénél alkalmaznak. — Ruscsukba 120,000 Martini-Henry-féle fegyvert várnak. A kormányzó ott negyven katonai sütődét állittat föl; a kellő lisztet is vásárolják már. A szekerészetre is nagy gondot forditanak; sok lovat, öszvért stb. vásárolnak s 1200 szekérből álló vonatot szerveznek. Widdin várának nyolcz hóra való eleséggel ellátása ügyében már megkötteteti a szerződés.

Abdul Kerim pasa legközelebb Konstantinápolyba megy, hol az összes hadtestparancsnokok részvételével hadi tanács tartatik. Abdul Kerim azután a dunai várakat fogja megvizsgálni.

Widdin teljesen föl van szerelve s minden eshetőségre készen áll; még vizről is gondoskodtak, ha a helyőrséget a Dunától elzárnák. A vártüzérség 60 nagy Krupp s 85 más ágyuból áll; lőszer van elég, a helyőrség 14,000 ember. Hafiz pasa lesz a vár parancsnoka.

—

A lembergi „Gazeta Narodova“ a „P. Lloyd“-dal polemizál, és smerehányást tesz neki, hogy épugy, mint a centralista lapok, minden galicziai zsidócskától elfogad leveleket, kik pedig nem tudnak egyebet, mint a lengyeleket szidalmazni. Fenti lap felszólitja a budapesti lengyeleket, hogy jobban informálják a „P. L.“-ot. „A magyarok elég kárt okoznak nekünk és elég igazságtalanságot követnek el ellenünk az által, hogy a lengyelek üldözésében a bécsi centralistákat támogatják, ők ezt talán országok érdekében teszik, de mi nem hisszük, hogy a magyarok érdekében feküdnék nemzeti becsületünket becsmérelni. Ki volt 1849-ben a magyarok részén? Ki védelmezte a magyarok érdekeit a Schmerling epocha alatt? Ki van még Ausztria-Magyarországban, ki oly nemesszivü volna — daczára az ellene elkövetett igazságtalanságoknak — hogy szükség esetében a magyaroknak segédkezet nyujtana? — mondja a „G. N.“, a magyarokról általában véve nagyon is tulzott érzékenységgel.

—

A „Russki Mir“ több hirt közöl azon hadikészületekről, melyeket Oroszország tesz. E hó 10-iki számában jelenti, hogy a Charkow-Asowi vaspályán 22 Krupp-féle ostromágyu szállittatott, mindegyik 1600 pud sulylyal birt, ezen ágyuknak fele Sebastopol-, a másik fele pedig Nikolajeff számára küldetett.

A Kaukazusból naponként rendkivüli tüzérségi vonatok érkeznek, ezek töltényekkel is el vannak látva. Egy napon már 14 ilyen vonat is érkezett.

A vasuti kocsik sebesült-szállitásra és másnemü hadiszerek vitelére rendeztetnek be; a „Kursk-Charkow-Asovi pálya már 24 óra mulva a hadügyminiszter teljes rendelkezésére fog állani.

Odessa megerősitése és felszerelése gyorsan halad, a munkálatok már a napokban be lesznek fejezve.

Tagonvog város hatóságának meghagyatott, hogy a városban egy konyhát állitson fel 10,000 ember számára, kik egy napi időközökben fognak a vonatokon oda érkezni. A város összes vásári épületeit rögtön átengedte a katonai hatóságnak.

—

A képviselőház összes osztályai tárgyalás alá vették ma reggel az uzsora törvényjavaslatot.

Az I-sö osztály a kamat-maximumot 8%-ban állapitá meg, s elvileg a különvéleményhez is hozzájárult. Előadó Antal Gyula.

A II-dik osztály Wahrmann inditványára minden vita nélkül 8 százalékban állapitá meg a kamat-maximumot. Előadóvá Molnár Antal választatott.

A III-dik osztály ugyane módositást tevé — Szontagh Pál inditványára — a javaslaton. Előadó Péchy Jenő. — A IV-dik osztály ugyanoly módositással fogadta el a törvényjavaslatot. Előadó Végh Aurél.

Az V-dik osztály a kormány javaslata szerint megtartá változatlanul a 10 százalékot. Előadó Vizsolyi.

A VI-ik oszt. 8%-ot fogadott el s egyuttal — Tisza miniszterelnök ellenkező felszólalása daczára — elfogadta Horváth L. azon inditványát, hogy az 1868. 31. t. cz. 3. §-a, mely szerint a biró, az adott tőkénél kikötött nagyobb tőkeösszeget is megitélni köteles, hatályon kivül helyeztessék. Előadó Baross Gábor.

A VII-ik oszt. Szilágyi inditványára szintén 8%-ot állapitott meg, s elvileg hozzájárult a különvéleményhez is.

Előadó Szilágyi Dezső.

A VIII-ik oszt. szintén 8%-ot vett fel, a különvéleményt mellőzve. Előadó Kiszely Árpád.

A IX ik oszt. 8%-ban állapitá meg a kamatmaximumot. Előadó Dániel Ernő.

Olaszországi utamból.

(Nemzetgazdasági levelek.)

I.

Ha az ember egy körut jegygyel vasutra ül és éjszakáit nem sajnálja elutazni, s napjait nem a mult kor müvészetének tanulmányozására, hanem inkább a jelen kor gyakorlatias irányu közállapotainak fürkészésére forditja, rendkivül sokat láthat és tapasztalhat Olaszországban.

Minthogy Olaszországban ez időszerint már minden nagyobb városból naponta minden irányba öt-hat személyvonat indul; e szerint a körut jegygyel, ott ugorhatunk le a vonatról, a hol kedvünk tartja; biztositva lévén, hogy dolgaink végeztével, ugyanazon 24 órában még 4—5-ször tovább utazhatunk.

A kormány ajánló levele mellett még 4—5 magán ajánlattal, olyan emberekhez, a kik 20 irányba képesek további ajánlatot adni, ha a nyelvnek nem vagyunk is tökéletes birtokában, a tagjátékkal bőven füszerezett olasz nyelvét könnyen megértjük. Ehez járul, hogy az olasz kiválólag szereti nemzetünket, s különben is szivesen mutogatja országát.

1852—53-ban gyalog utazván az olaszok között, 23 évi változást kellett szemlélnem és lelkemben idézve átgondolnom. Azóta sokat nyertünk és sokat vesztettünk az olaszok földén. Ők azonban Verona s Velencze kivételével mindenütt csak nyertek.

Azóta a mi nagy remeténk az ő két nagy készültségü s mély tudományu ott is országos közbecsülésben álló fiaival, jó hirnevünket nagyban elővitték. Ehez járul azon tudat, hogy a magyar fiak kénytelenségből verekedtek az olasz tartományok leigázásában, s hogy a magyar nemzet mély rokonszenvvel kisérte Olaszország felszabadulását. Mert hisz annak idejében is nyilt titok volt, hogy a magyar ezredek sokkal többre voltak becsülve az olaszok forrón szerető s gyülölő keblében, mint a többi egyebek. Azért igen téved az, a ki Olaszországban szláv, német rokonszenvet, s magyar gyülöletet keresne; mert egészen megforditva áll a dolog. Ilyen körülmények között hasznos és tanácsos nemzetiségünket nyiltan hangoztatni.

A Kossuthok laka körül kegyeletes érzület uralkodik a nép kebelében.

Ennyit az általános politikai érzületre nézve.

Miként a kereskedelmi müszó hangoztatja: én „kenderben“ utaztam. Ismertem kötelezettségemet; drága időmet latba vetve, nem foglalkozhattam politikai irányzatokkal. 22 nap nekem gyáramban annyi 100 forintot ér s annyi 36 forintomba került. *)

Itthon hagyott üzletem, családi és polgári kötelmeim, s az előttem levő tárgy lelkiismeretes tanulmányozása egyiránt haladásra nógattak.

De vajmi hitvány magyar lettem volna, ha az ő házát elkerültem volna, ha szivem és lelkem már elveimnél fogva is nem vonzottak volna hozzá. De utamra és czéloma nézve is sok bölcs tanácsot, utbaigazitást vettem Ferencz fiától; a ki az általa lakott Cesena nagy kender vidékét mutattatta be nekem.

Bármit beszéljen a világ az árnyékban hüselő olasz ellen, ugy kell azt találnunk, hogy földét ker-

*) Ezt czélzatosan, s azért is fel kellett emlitenem, mert elutazásom után, egyik nevezeteseb fővárosi ember, a ki ugyan magasabban gondolkodni nem tudhat, pártunk egyik vezér tagja előtt azon megjegyzést tette, hogy: „elküldték Bakayt hogy elhalgattassuk“. Én azt teszem fel, hogy a kormány azért küldött ki: hogy beszéljek. Nekem nem kellett a kormány pénze. Nekem az ajánlatra és hivatalos kiküldetésre nem volt szükségem S az utra megszavazott 300 frt ugy hiszem az uti jegyekre szólt, s nem megvásárlási dij volt. Sajnos is volna, ha a magam formáju embereket is pénzen lehetne venni. En nem személyemre, de az ügyre nézve kértem a kormány támogatását. Igy tessék ezt felfogni, mert azután bővebben fogom a dolgot megmagyarázni.

Bakay.

Czávolszky Lay

tileg diszesen és példányszerüleg tudományosan müveli. S hogy a gazdag marquis nem szégyenli nejét. ha selyembogarai közt töri finom kezeit. S hogy p. u. Pepoli a gazdag főur látogatásomkor nem restelte külső ajtaját maga kinyitni s nem fogadtatott inasa által, mert ilyen nem is volt környezetében.

Minthogy ott férfiak főznek, szakácsa volt egész benső személyzete.

Nincs fény, a szegénység is meg van a városok és falvak mellék utcáiban, de a földek tisztasága, a termékenyitő trágyáknak, szemeteknek putonokban való gondos összeszedése, a kavicsoknak a földekről való folytonos kiputtonozása, a kétszeri szántás után való általános kapálás, mind oly dolgok, a melyek a nép munkásságával élénken beszélnek.

Az igénytelen asztaltartás, a kopott ruhák gondos összefoldozása, a nép mély takarékosságát hirdetik. Igaz, hogy a külcsin rovására esik a disztelen fakó ruházat, a sok régi s feltünőleg kevés uj öltöny, a sok önkezüleg fonott szövött durva ruházat; de az arany, ezüst, mely a családok birtokában van, a nyomort nem engedi mélynek és kietlennek látszani.

Van nyomor Nápoly és Genua proletárai között. De a lazaronik egész egy külön fajt képeznek az olasz nemzet kebelében, egy törpébb ágat, a mely a nemzet testén csak csenevészen nőtt ki. De a falvak munkás lakóit nem érintik sajátságai.

Ha a nomagnai pásztort nézzük, a hol a mének és gulyák nem ritkák, a nyájak bőven vannak. A Florencz, Livorno és Romától határolt háromszög területén, a tengertől fel a magas hegyekig egy halmos sikot találunk, a melyen a duhajos jelleg sem ritka; haza gondolunk, s pásztoraink némely selejtesei jutnak eszünkbe. De nagyban és egészbenis sok hasonlatosságot találánk az életmód között, a mi azonban nem mindenben válik előnyünkre. A toskanai faunok ma is sok vadoncz jelleget mutatnak, de a pásztor neje gondosan szedi a kecskék, juhok elhullatott gyapját, s szin szerint külön válogatva fonó rokkájával fut az iramló nyáj után.

A fiu a trágyát szedi. A vén anyóka a tanyán szövéssel van elfoglalva, az apjuk sajtot készit, a leányzó vásznat fehérit, sujkol a patakban; az ügyes feleség az önkezüleg fonott szövött kelmékből öltönyt, még pedig alsó és felső öltönyt varr a háznépének. A polenta a kenyér, ez a kalács, s egy kis olajos keserüfüsalátával ez a pecsenye is. A nagy városok inyenczei itt, mint mindenütt másként élnek de ez nem jön a népjellegbe.

Igaz, hogy irigylésre kelt bennünket a nápolyi égalj, a hol októberben májusi pompával diszlik a második termés, s a római pásztor már a nagy bárányokat őrzi. De ehez hozzá kell képzelnünk a nyári hőséget, mely mindent leperzselne, ha a költséges és fáradságos csatornázások, s ezáltal a földöntözések nem volnának létesitve.

A földeket átfutó eperfa sorok, az ezekre felfutó szölötökék, a faleveleket takarmánynak szedegető munkások, s szőlőt szüretelők, szántók, vetők, kapálok, gyomlálók s egyebek által ellepett földeken látszik a roppant sürü népesség, melyet a kétszer termő földnek is gond eltartani.

Ezen drága kertileg müvelt földeken, ott a fasorok között, — a melyeknek csak annyi ága van, a mennyi szükségszerü, s a mennyi a plánta tenyészetet nem hátrálja, — ott a kertben hely jut még a kendernek is, a hüvösebb vidéken a lennek is. A sok száju nemzet, nem csupán buzát, kukoriczát és rizst termeszt; de termeszt minden megtermeszthető kereskedelmi növényt, ezek között 50—60 millió értékü kendert és lent; s ezt mind kertileg müveli, megkapálja, ha kell meg is öntözi földét. Ezt a hüvösön henyélő nem tehetné. Szerencséje, hogy nem alussza át telét, s nincs neki hosszu disznó-tora.

Habár Olaszországban nem tapasztalja az ember azt a rendkivüli földkaparást, a mit p. u. Swajczban lehet tapasztalni; a hol a hegytetőről, a völgy patakjába gurult 10—15 □ méternyi területü szikla darabhoz hidat készit a munka országának embere, s e hidon a hátán puttonyba a patakból homokot, az utról elhullatott trágyát hord: s e szikla hátán, a patak közepén, egész családjának szükséges zöldségeit megtermeszti. De óriás a különbség az olasz és magyar nemzet föld-becsülése között is!

A római és toscanai pásztor veres kavicsos homok földeken legelteti nyáját, neki mehetne a sivár halmoknak, s feltörhetné a kiégett földet, nem teszi. A völgyben egy-egy kis oázt alkot, azt igen gondosan megmüveli, kertté teszi. A vezuvtól a tengeröbölig terjedő lejtőn tömérdek ember él, a föld őstüzének szeszélye által fölhajigált, összedult sziklák csoportjain kertet varázsolván.

A nápolyi, livornói és genuai halászok, otthon hagyott nejei, öregjei és gyermekei, nem csak a hálót és ruházatot hozzák rendbe és szövik fonják; de ezentul minden halászháznak megvan a maga szikla csucsán az ő fáradságos kis veteményes kertje, ama swajczi módra.

Jó ezt ismernünk. Mert vajmi szükséges tudnunk, hogy az isten földén, a nagy világon mily csodás változatok között élnek népének sokaságai!

Habár talán azon sovár vágyak nem tépik minden nemzet kebelét, a melyek a függő népeket háborgatják s néha csüggesztik; s az ősnépek bizonyos hagyományos régi tudomány és müvészettel s mondhatni ezredéves keszületekkel kezelik a földmüvelési sőt a müipart is mind e mellett minden népnek megvannak saját terhei, és bajai, a melyek bizonyos nagyobb foku hátrányokat mérnek az egyetemleges nemzeti müködés erélyére.

S habár nem minden nemzet birhat a sokszerüség azon áldásával, a melylyel az olasz bir; kell a nemzet geniusának oly sajátságokat táplálni a nemzet kebelében, a melynél fogva az éltét, nemzeti létét, egy bizonyos földterülethez kötve, ezredéven át mégis csak föntartotta, sőt megerősitette.

Igy vannak nekünk oly sajátságaink, a melylyel kevés nemzet dicsekedhet, p. u. a munkába dölés, a sokat, erőfeszitőt s gyorsmunkát végeznibirás.

Csak a nemzeti takarékosság, a hazainak nagyobb kedvelése, az egyszerüség és a munkásság szellemének istenitése s a kitartás szivóssága szálljon közénk.

Bakay Nándor.

Az országos iparegyesület szakülése.

— Budapest, nov. 13-án. —

Az országos magyar iparegyesület gyáripari szakosztálya tegnap délután Ráth Károly országos képviselő elnöklete alatt rendes havi ülést tartott, melyen az ügyrend értelmében mindenekelőtt ujjá szervezkedett.

A szakosztály az elnökséget és választmányt ugyanazon egyénekből ujra megalakitotta.

Ezután Posner K. L. inditványának, hogy tudniillik a Romániával kötött kereskedelmi és vámszerződést mikép kelljen iparunkra nézve minél előnyösebben kiaknázni, — (a kézmüipari szakosztály már kiküldött tagjaival együttesen való tárgyalására) az osztály által kiküldetett egy öttagu bizottság.

A mult havi ülésen Kölber István (ifjabb) inditványt tett, hogy az egyesület tegyen lépéseket a törvényhozás előtt a luxusadó részleges megszüntetése iránt, a mennyiben ez több iparágat megsemmisitéssel fenyeget. Akkor az osztály elvileg magáévá tevé az inditványt. Az adatok megszerzése czéljából ifju Kölber István s több más gyártulajdonost küldött ki. — Ezen adatok most beterjesztettek. A vizsgálódás a kocsigyártó ipart illetőleg huszonöt gyárra terjesztetett ki s az eredmény a kocsigyár ipar igen szomoru hanyatlását mutatja. Kiemeljük, hogy Kölber testvérek nem csak Magyarországon, de külföldön is igen jó hirnek örvendő gyára mig 1871-ben 269, 1872-ben 246 kocsit állitott elő, 1875-ben e szám 168-ra szállott le, 1876-ban pedig 155-re. A munkások száma, mely 1872-ben 120 volt, ez évben 40—50-re csökkent. Ezt nemcsak a nagy pénzszükségnek lehet tulajdonitani, de mivel ezen gyár a kivitel számára is dolgozott, a luxusadó szomoru nyomásának is. A fegyvergyártásban még megdöbbentőbb eredmény mutatkozik. Ezen iparágban a vidék és főváros legtöbb üzlete kénytelen volt megszünni s Budapesten csak 3 van, mely még fenn birja tartani magát. A fegyveradó behozatala óta a csökkenés ezen iparágban 75%-ot tesz. A szakosztály egyhangulag elhatározza, hogy az igazgatóság felkéressék kérvényt intézni az országgyüléshez az inditvány értelmében.

A szokásos érem-jutalmak a szakosztály tagjai részéről ezen évre: Posner Károly L., Eisele, Hüttl T., Zellerin Mátyás, Münich Jaulus és Hoffman, végre Sember és fia uraknak ajánltattak kiadatni. Ezek közül a szakosztály titkos szavazat utján a következő 3 urat választotta ki. Posner K. L.-t (21 szóval), Zellerin Mátyást (18 szóval), Eisele vasöntőt (13 szóval). Ezen urak gyárainak megvizsgálására 3 bizottság küldetett ki, mely bizottságok javaslataihoz képest fognak a nevezettek az igazgatóságnak jutalmazás végett előterjesztetni.

Végül két technikai készitmény az m. Gerstenberg léghevitő gépe és Rogonyi földfestéke felett olvastatott fel a régebben kiküldött szakbizottság véleménye. Az elsőről nem igen kedvezőleg nyilatkozik e bizottság, de a Rogonyi-féle földfesték practicus használhatóságát dicsérőleg emeli ki. Sajnáljuk, hogy e nagy érdekü technikai véleményadások csak kivonatilag olvastattak fel.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. Kinevezés: A m. igazságügyminiszter Gisztl Géza komáromi kir. törvényszéki irnokot ngyanoda II. oszt. segédtelekkönyvvezetővé, Fancsovits Lajos volt törvényszéki dijnokot pedig a komáromi kir. törvényszékhez irnokká, végre Braun Soma budapesti lakost a técsői kir. járásbiróság mellé végrehajtóvá nevezte ki.

—

Biróí kinevezések. A király birákká: a pozsonyi törvényszékhez Gáspár László ottani járásbirósági albirót, a szabadkai törvényszékhez Rekvényi Lajos szabadkai alügyészt; járásbirákká pedig a tokaji járásbirósághoz Román János sátoraljaujhelyi járásbirósági albirót és a pánczélcsehi járásbirósághoz Ballok Károly naszódi járásbirósági albirót nevezte ki.

— Személyi hir. Majláth György országbiró tegnap este Bécsből a fővárosba érkezett.

— Andrássy Gyula gróf, ki tegnap este érkezett Bécsből a fővárosba, hogy innen édes anyja temetésére siessen, — erős hurutba esett s most Budán ágyat kell őriznie.

— Névváltoztatás. Grünvald István pusztasülyi lakos „Erdélyi"-re, Kozdila Ferencz szombathelyi lakos pedig „Ivanóczi"-ra változtatta vezetéknevét.

— Pestmegye mai évnegyedes, igen gyéren látogatott közgyülésén az alispáni jelentés az uj megye megalakulásának egyes főbb mozzanatait regisztrálta. A közokt. miniszter rendeletére, hogy a népoktatási törvény végrehajtására a törvényhatóság népnevelési bizottságot alakitson, fel fog terjesztetni e bizottság névsora. A tagok a legközelebbi közgyülésen választatnak meg. Végül a belügyminiszter idevágó leiratára hosszasb vita után némi intézkedések határoztattak el a közegészség ügyében.

— Rendjeladományozás. A király Ráner Sándor beszterczebányai polgármesternek a Ferencz-József rend lovagkeresztjét; továbbá markus- és batizfalvi Máriássy János tábornoknak, a III-ik kassai honvédkerület parancsnokának, a kerületéhez tartozó honvédség kiképeztetése és a kassai állandó sátortábor felépitése körül szerzett érdemei elismeréseül a Lipót-rend lovagkeresztjét; a kassai fasátortábor felállitása körül szerzett érdemek elismeréseül Münster Tivadar kassai polgármernek a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét és Soukup Adolf ottani mérnöknek a koronás arany érdemkeresztet adományozta; egyuttal megengedte, hogy Gregersen Guilbrandt budapesti épitési vállalkozónak ugyanazon alkalomból elismerése nyilvánittassék.

— A török sebesültek részére rendezendő gyüjtések országszerte hatalmas hullámokat vetnek. Az ifjusági bizottság csak holnapután fogja szétküldeni gyüjtő iveit, számszerint mintegy 1000 darabot, de azért már most is jelentékenyebb összegek érkeznek naponkint a „gyüjtő bizottság" irodájába (zöldfa utcza 30. szám), s a jelentéktelenebb falvakból is érkeznek pénzek. A bizottság a napokban kezdi meg a beérkezett pénzek hirlapi nyugtázását. A hatvanas bizottság jelenleg annyira tul van halmozva munkával, hogy az irodában felváltva 5 fiatal ember éjjel nappal dolgozik. A mozgalom lezajlásával egy emlékiratot fognak kidolgozni, mely körülményesen leirja a demonstratio történetét.

— A török sebesültek segélyezésére a felsőbányai polgári olvasókör is felhivást intézett Magyarország fiaihoz és leányaihoz. A meleghangu felhivás főként azon város és környéke jóltevőinek felszólitására szoritkozik: pénzt és tépést kérve azok számára, a kik menekülteink védelmezésében legkitünőbbek voltak egykoron.

— A háboru eddigi kudarczai kissé meghüsitették az oroszországi „szláv-bizottság" lázas koponyáját is; „felfüggesztette" az önkénytesek küldését Szerbiába. Persze otthon is kell ma-holnap ágyu-töltelék ama „hősökből", kikből a gyáva rácz söpredék több százat lepuskázott.

— Valaki hir szerint be fogja bizonyitni a czár előtt, hogy hamis azon hir, mintha a szerbek az orosz tiszteket lövöldözték volna. Ellenkezőleg: eldobálták a fegyveröket, a mint az első török ágyu elsült, nemhogy még lövöldöztek volna.

— Bíróí áthelyezések. A király Szüllő Ágoston ipolsági és Vitális Mór aranyos-maróthi kir. törvényszéki bíráknak saját kérelmükre, ugy Hajós József alsólendvai és Kozceth Mátyás csáktornyai kir. járásbirósági albiráknak hivatalból leendő kölcsönös áthelyezését megengedte.

— A fővárosi szegény alap javára az oly szabadságosak és tartalékosokra kivetett büntetéspénzből, kik a szabályszerü jelentkezéseket elmulasztották, eddig 800 frt gyült össze.

— A nagymérvü adóhátralékok befizetésére a pénzügyminiszter az érdekelt községeknek „módot akarván nyujtani", a magyar földhitelintézet igazgatóságával megállapodott körülbelül a következő fából készült vaskarikában: A magyar földhitelintézet az adóhátralékos községeknek, birtokaik arányában kellő mennyiségü kölcsönt soronkivüli tárgyalással ád: — viszont a pénzügyminiszterium az ezen alapon kibocsátott záloglevéleknek állandó elhelyezést szerez s a kölcsönszerzésre nézve az illető községnek mintegy közvetitőjéül szerepel, továbbá a kölcsönök törlesztési részleteit az egyenes adók módja szerint a miniszterium szedi be és szolgáltatja át a földhitelintézet pénztárának. Ezentul hát nem az állam, hanem a földhitelintézet nevében fognak exequalni.

— Egy uj társadalmi lap van indulóban uj évtől fogva „Ifju Magyarország" czimmel. A lap a radikalis fiatalság közlönye lenne.

— A király a soproni társas káptalannál üresedésben levő őrkanonokságot Poda Endre Sopron városi plébános és alesperesnek adományozta.

— Deák Ferencz szobrára a herczegprimás 1400 frtot; József főherczeg pedig és neje, mint a hivatalos lapban ma megjelent második kimutatásban látjuk, 1000 1000 frtot adományozott.

— Mily borzasztó mértékben sujtotta a magy. ipar egyes ágait a helytelenül alkalmazott luxusadó és főként a fegyveradó behozatala, annak bizonyitékául ajánljuk olvasóink figyelmébe az országos iparegyesület tegnap tartott szakosztályi üléséről szóló referádánkat, melyet fentebb adunk. — Igy gyilkolja nálunk a kapkodó, lelkiismeretlen adópolitika azt is, a miben volna egy kis adóképesség.

— Nagy feltünést keltett közelebb az orvosi lapban megjelent egy kimutatás, mely szerint Magyarországon évenként körülbelől 40.000 született törvénytelen gyermek közül elhagyatottság miatt csaknem ugyanannyi el is hal. Ezzel kapcsolatban a „M. H." példa felhozásával abban is magyar egyén-pazarlást lát, hogy törvény szerint minden község tartozik saját árváiról gondoskodni. Megtörtént, hogy egy ausztriai illetőségü szolgáló elhalván, törvénytelen gyermeket hagyott hátra, melynek eltartására az illető község felhivatván, az a gyermeket elvitte; holott itt csekély költség mellett magyarnak lett volna nevelhető. — No ez szerintünk ily okoskodással nem konfundálható összse a társadalmi árvák „mesterséges kivégzésével." Aránylag csekély azon törvénytelen születtek száma, kiknek szülejök itt nem honosult; ha pedig honosult, a gyermek ugy is itt marad. Addig pedig, a mig az állam nem állit föl lelenczházat, csakugyan leghelyesebb, ha saját árváikról a községek gondoskodnak, nem pedig ott neveltetnek, a hol épen megszülettek. Majd megesnék, ha hirre vergődve olyan asilum alkottatnék hazánkban az idegenek számára, hogy szerét se tudnók a szegény kis árváknak!

— A bécsi rendőrfőnök jelentése szerint Bécsben az utolsó 3 év alatt 12 rablógyilkosság fordult elő, és egy millió lelekszám után mindig 10,000 a foglyok száma; rendőri felügyelet alatt pedig 1200 egyén áll.

— Dréher pinczéi. Dréher Antal és Bauernfeind Nándor kőbányai serfőzők ottani telkeik alatt világhirü sörpinczéket ásattak, melyek még más privát telkek alá is benyulnak és több tényleg létező és tervezett városi utak alatt is elvonulnak. Ezeket annál inkább veszélyeztetik, mert a pinczék meghagyott természetes kőtám-oszlopainak nagy része nem bir azon vastagsággal, hogy a tetőzet nyomásának huzosabb ideig ellenállhasson. A főv. tanács most betiltotta a további pincze épitést, s müszaki és épités rendőri intézkedések végett a mérnöki hivatal utasitva lett, két hét alatt kimeritő alaprajzokat terjeszteni be. A tulajdonosok ellen szabálytalanes épitkezés miatt kellő eljárás fog indittatni.

— Antonelli pápai államtitkár holttestének elhelyezése a St. Lorenzo-temetőben nagy egyházi ceremoniával ment végbe. Jelen voltak testvérei s a vatikáni személyzett nagy része. A gyászisteni tisztelet ritka fénynyel tartatott meg s ez alkalommal a templom is zsufolásig megtelt hallgatókkal.

— Conlegner Károly müegyetemi tanár s ugyanezen tanintézet tanárainak nesztora harmincz évi pálya után nyugalomba vonult.

— Az egyetemen a farsangi mulatságokra megindultak már a mozgalmak. A jogászok megválasztották bálbizottsági tagjaikat, s a bizottság a napokban alakul meg. Bálelnökül Bezerédy Victor és Miklós Gyula vannak kandidálva.

— A német püspökök némelyike tul akar járni Bismarck eszén. Ismeretes az a kérlelhetlen szigor, melylyel a „vas embere" egymás után löditotta ki nyugalmas trónusaikból az olyan főpapokat, a kik az állam hatalom feletti „felsőbb erő" védő karjai közé hiába vetették magokat. Az igyen kimozditott püspökök némelyike most ugy tesz, hogy elmegy a — határig, ott megtelepszik s onnan igazgatja megyéjét. Ha ugyan hallgatnak rá. Igy tett egyebek között á limburgi püspök is.

— Roszul járt csendbiztos. Tóth János csendbiztos minap állitólag egy kurjongató egyént utasitott rendre s mert az elhallgatni nem akart, követésre szólitotta fel. Minthogy azonban az eset némi lármával járt, egy kis utczai tömeg gyülekezett össze a veszekedők körül, kiknek egy része a rendőr ellenében a vádlott pártját fogta. Noha viszonyaink között sokszor természetes, hogy a közönség nem a rendőrt segiti, hanem a bántalmazottakat, kikkel igen gyakori esetben minden ok nélkül szokott brutáliskodni a drabant-hatalom; az ott ácsorgók egyike most utólag mint ellenszegülő befogatott.

— Elgázolás. Schuller Ferencz vegyész tegnap délután az Erzsébettér és nagy korona-utcza szegletén a 304. számu egy fogatu bérkocsi által elgázoltatott s jelentékenyen megsérülve szállittatott haza.

— Baleset. A lipótutczai uj városházától nehány lépésnyire egy könyvvezető elesvén, kitörte a lábát. A szerencsétlen családapát bérkocsiba helyezve szállitották lakására.

Rövid hirek. Német-Ladrón kirabolták a plébánost. Rögtöni bejelentésre a szigetvári szolgabiró másnap délután menesztett a rablók után pandurokat. — A „Pannonia" czimü lap felszólal, hogy a törökök javára való gyüjtés mellett a mi szegényeinkről se feledkezzünk meg s az adományokat osszuk két felé. — Egy orosz önkénytes vezér most visszatértében nagy kinra jutott Pesten. Haza se tudott volna menni, ha az orosz konzul pénzt nem ad neki. — A Szt.-László-társulat tagjai Budapesten e hó 28-án ünnepélyesen megtartják Erzsébet-védszentjök emléknapját. — Győr vidékén mult hét végén roppant hóviharok voltak. — Tegnap a főváros egyik utczájában a havon mezitelen csecsemőt talált a rendőrség. — Kis-Martonban két legény, kik egy leányt szerettek, összeveszett s egyik a társát megölte. — Tokaj város főbirája eltünt, minden ügyeit rendben hagyva, bár nagy pénzzavarban volt. — A debreczeni vadásztársaság a bánki erdőn e hó 16-án nagy hajtóvadászatot tart.

Irodalom.

— Kautz Gyula második kiadásban sajtó alá készíti a „Politikai tudomány kézikönyve" czimü munkáját, miután annak első kiadása másfél év alatt teljesen elfogyott. — A második kiadás hallomás szerint némely részletek s főként az irodalmi idézetek elhagyásával kerül sajtó alá s igy egyszerüsitve a tanulók igényeinek is jobban megfelelend.

— „Oh! ma charmante" czim alatt jelent meg Gréger Emilia kisasszonytól zongorára egy szép románcz, mely Hugo Victor szövege után készült.

— A magyar orvosok és természetvizsgálók pályakérdései. A magyar orvosok és természetvizsgálók, a XVIII-ik és XIX-ik nagygyülés határozata folytán, következő pályakérdések megfejtését tüzik ki:

I. „Kiváltatik a magyarhoni ásványvizeknek kimeritő leirása, különös tekintettel azoknak a legujabb nézetek szerinti beosztására, és vegyelemzésére."

Jutalma Kovács S. Endre tr. szives adományából száz darab arany; beküldési határideje 1877-ik évi május hó 15-éig terjed és ugyanez évben tartandó nagygyülésen fog az ötöd izben kitüzött jutalom is a pályanyertes müszerzőjének kiszolgáltatni.

II. „Irja meg valaki az orvosi tudomány Magyarhonban való fejlődésének történetét, a legrégibb időtől a mai napig."

E pálya munkában különösen tekintetbe kell venni: a) mikor, miféle népnyavalyák, járványok és kiválóbb tájkórok (himlő, mirigyvész = pestis, hányszékelés = cholera, mocsárláz sat.) dühöngtek hazánkban, melyek orvosi kutatásnak alapul s anyagul szolgáltak; b) miképen jártak el a kormányférfiak e kórok elleni óvintézkedések körül, mit használtak orvosi elődeink a betegek gyógykezelésében, nevezetesen miben állott koronkint a gyógygyakorlat, s miképen fejlődött az a mai álláspontig, a hajnadi dogmatikusoktól kezdve a legujabb élettani gyógyászatig, és vajjon hazai orvosainak melyik orvosi tanodának elveihez csatlakoztak? . . . . .

Jutalma Poor Imre tr. adományából száz darab arany; a pályamü beküldésének határideje három év; a pályázat ideje 1879. május 15-én jár le.

III. „Előterjesztendő a hazánkban honos kelevény (furunculus) és pokolvar (anthrax, carbunculus) okainak tapasztalati adatok nyomán való meghatározása."

Jutalma Szurmák Vilmos tr. adományából kétszáz forint; e pályamunka beküldésének határideje 1877. május hó 15éig terjed, és ugyanez érben tartandó nagygyülésen fog a pályanyertes müszerzőjének a jutalom kiszolgáltatni.

IV. Itészeti alapon szerkesztendő a tudomány és nemzeti nyelvünk előhaladott állásának megfelelő teljes orvosi- és gyógyszerészeti müszótár.

Jutalma Batizfalvy Samu tr. adományából háromszáz forint; a pályamunka beküldésének határideje 1877-ik évi julius hó 15 éig terjed, és a ju-

TÁRCZA.

Üllő és kalapács.

— Regény. —

Irta:

Spielhagen Frigyes.

HARMADIK KÖTET.

(Folytatás.)

XXI. Rész.

S e részben igaza volt a jó orvosnak, nagyobb mérvben, mint gondolható.

Minden tapasztalat nélkül indultam egy eddig előttünk egészen ismeretlen iparág ösvényén: e tekintetben egészen osztozám versenytársaim sorsában, kik, — ha más szakmában jártasak voltak is, — a gőzmozdonyok épitésében ők is tapasztalatlanok voltak; s én még azon előnyben valék, hogy nagy szorgalmat fejtettem ki, s volt annyi önbizalmam, hogy az eddiginél nagyobb fáradsággal is mertem volna megküzdeni. Oly embernek azonban, ki sulyos terhet hordoz, biztosan kell látni az ösvényt, melyen halad, különben az erő, és kitartás daczára könnyü a botlás, sőt esés. Igy voltam én is. Terveimben minduntalan megakasztottak, és megzavartak; s elhatározásomat sokszor megbéniták; mert minden alkalommal tekintettel kellett lennem arra, ki mögöttem állt, kire támaszkodnom kellett, és ki a legválságosabb pillanatban sehol sem volt található. Nem volt található a szó valódi értelmében.

A kereskedelmi tanácsos mindig nyugtalan ember volt, miként számtalan vállalatainál, ki megszokta, majd itt majd amott összeköttetésbe lépni, és mint oly ember, ki szüntelen azt hiszi, hogy csak is ő képes mident a legjobban intézni.

— Olyan vagyok mint Cäsar, vagy hogyan is hivták ama ficzkót, kinél egyértelmü volt jönni látni és győzni. Még soha sem adtam ki felesleg utiköltséget. Csak érteni kell, miként lehet jönni, látni, győzni! Most többet jött, ment, mint máskor. Ma X-ben volt, holnap St-ben, aztán ide jött, hogy másnap Zehrendorfra siessen, hol legközelebbi levelem már nem találta, mert időközben már az ég tudja, hová rándult. Ez volt most szokása, s e mellett azon meggyőződésre jutottam, hogy épen akkor volt legbajosabb nyomába találni, midőn legnagyobb szükségem volt reá. A tintahal cselfogása volt-e ez is, mit az üzleti beszélgetéskor alkalmazni szokott; vagy ennél is több?

Igen, a kereskedelmi tanácsos eleget jött, ment; a látás, és győzelemmel azonban sajátosan állt a dolog. Kék szemeit most nagyon gyakran szürke vizenyős gőzbe voltak burkolva, s ha beszéde kérkedően hangzott is de külseje épen nem hasonlitott a győztehez. A tanácsos minden találkozáskor idősbnek tünt fel előttem, sőt nem egyedül előttem, hanem üzlettársai előtt is feltünt a változás.

— Ipja utóbbi időben igen ingerlékeny, — szólt hozzám Zieler bankár. — A kereskedelmi tanácsos ur több pihenést engedhetne magának — jegyzé meg egy alkalommal Schnelle vasuti igazgató. — Az én magas pártfogóm, a kereskedelmi tanácsos ur ma nagyon rosz hangulatban van, — susogá fülembe a szálloda tulajdonos, hol ipam lakott. A pinczérek is titokban vállat vontak, ha az öreg ur egy üveg bor mellett üldögélve, a legcsecsekélyebb mulasztásért mint eszeveszett korholta őket.

Nem, e vizenyös, hunyorgatós szemü vén ember, az ő korában kétszeresen feltünő félszeg modorával nem hasonlitott győztehez, de nem is volt az.

Tudtommal, mióta szoros viszonyba léptünk nem volt oka valamely diadalt feljegyezni. Bizonyosan nem volt ez a Crösus diadala, hogy világhirü gabnaüzlétével felhagyott, és bizonynyal nem volt diadal, hogy ezen jól rendezett visszavonulás után — miként ő nevezé, — pénztárunkba semmi rend sem állt be. Ellenkezőleg, a készpénznek nagyobb hiányát láttuk most, mint máskor, annyira, hogy egyik zavarból a másikba estem, s néha közel valék a kétségbeeséshez. Nemcsak hogy folytonos bizonytalanságban valék a gyárkezelésre nézve, és sokszor skadályozva a rendes teendőkben, hanem azon nyomasztó érzéssel is küzdenem kellett, hogy munkásaim sorsán nem segithetek, hogy az orvossal és Kolossal nem egy pohár grog mellett megalkotott terveinket nem valósithatám. Oly főnök, ki maga sem tudja, a következő napon miként fog kötelezettségének megfelelni, nem tehet munkásainak engedményeket, melyekre kötelezve nincs a szerződés egyetlen betüje által sem. Csupán saját meggyőződése, és jobb érzése szólal fel a munkás nép érdekében, a kin az éden átka e mai napig mint valóság bizonyult. Igen, voltak pillanatok — és ugy gondolok vissza ezekre, mint valami rémálomra, a midőn szivem bezárulni készült a nyomor láttára, s utánzásra méltónak találtam versenytársaim ezen intézkedéseiket, hogy a napibért egy garassal alábbszálliták. Emlékszem, ilyenkor oly érzés lepett meg, mintha szürke lepel boritaná az egész világot. Ilyenkor nem tudtam enni, inni s álmatlanul hánykólódtam ágyamon, mintha valamely gyilkosság terhelné lelkemel. A magányt kerestem, s ha esetleg az utczán ismerőssel találkoztam, mesziről a kalapot jó behuztam homlokomba, és a lehetőleg kitértem.

Egy alkalommal, midőn ily nyomasztó érzésekkel küzdöttem, miként a csuzos bajban szenvedő orvossához siet, ugy én barátomat kerestem fel, és tuláradó lelkemet feltártam előtte. Nyugalommal hallgatta végig zaklatott beszédemet, épen ugy, miként betegeit végig hallgatni szokta, a beteg ágya mellett ülve. Végre megszólalt:

— Mindezt előre láttam édes György. Nincs olyan dolog, mi emberi számitáson kivül esnék, s épen ezért nem kell kétségbe esni; mert kellő türelem és kitartással minden helyrehozható. Ki elhatározásaiban függetlenségét megóvni akarja, annak nem lehet bármi összeköttetésekbe lépni; mert akkor a bonyodalmak el nem maradhatnak. Oly vagyon, mint az ön ipjáé, melyet nem tiszta kezek szereztek össze, tiszta kezek által nem óvhatók meg. Ki a kalapács és üllő féle küzdelemben elfogulatlan kiván maradni, — semleges senki sem maradhat, az nem foglalhat pártállást. Ön némi értelemben igy cselekedett. Ön ipja a kalapács lovagja, és ön . . . ön az ő veje, vagyis az első az ő táboraban, bár miként ellene mondjon is ön ezen szomoru valónak. Barátom látom miként állnak az ügyek. Nincs menekvés e tömkelegből másként, mintha ezen ügy mihamarabb a gazdászati nagy törvényszéke elé kerül, hol az gyorsan és véglegesen rögtön elintéztetik. Talán nagyon szigoru sőt kegyetlen szó ez, de bocsássa meg Hippokrates egy tanitványának, ha az nagymesterének e mondatához ragaszkodik; Quod medicamenta non sanant, ferrum sanat ferrum sanat; quod ferrum non sanat, ignis.

A magas itélőszék, melyhez az orvos utasitott, gyorsabban alkalmazható a hippokrati tüzrendszert, mint az orvos egyelőre gondolá.

Egész komolyan felkértem a kereskedelmi tanácsost, midőn a gyárhoz szükséges költséget sürgettem; határozná el komolyan Zehrendorf eladását. Az ég tudja, mily nehezemre esett e sürgetés; hisz jobban ragaszkodtam Zehrendorfhoz, mint a hogy kimondhatám. Nem volt itt egy darabka föld sem, melyet talpam ne érintett volna, nem egy fa, vagy bokor, melyet előbb vagy utóbb meg nem kedveltem volna. Azon remény, hogy egy napot Zehrendorfon pihenhetek, sok nehéz munkát megkönnyitett és sok gondot elsimitott. Azon remény, hogy egykor agg napjaimat ott tölthetem el, hol fiatal koromban időztem, — kimondhatlan kecsegtető volt rám nézve. Tudtam jól, hogy Hermin épen igy érez és gondolkozik. Hisz szerelmi ábrándját ott élte le és ott valósultak vágyai. Mennyire haragudott reám akkor is, midőn atya azzal gyanusitott előtte, mintha én volnék Zehrendorf eladásának tervezője; pedig mennyire örvendtem és Hermin is ujjongott, hogy az alkudozások félbeszakadtak a herczeg megbetegedése miatt és most én legyek az, ki megfosztom magunkat ezen kedvencz helyüktől. Nem én, hanem a körülmények, melyek hatalmasbak nálamnál. Körülmények, melyeket nem én alkottam, melyekért nem vagyok felelős, de melyeket igy meg nem türhetek, másként a felelősség valóban engemet ér. Erről meg valék győződve és igy ismételve sürgettem ipamat. Csodálatos módon makacsul ellenszegült, mintha e terv nem az ő agyában fogamzott volna. Félt, hogy nem kedvezőleg tudná most értékesitni. Vagy kilátása volt arra, hogy a birtokot megtarthatja? Az emberek mende mondáit kerülte e, kiknek, — midőn gabnaüzletével felhagyott — azt beszéli, hogy belefáradt már a munkálkodásba, s most visszavonul birtokára? Vagy csupán hatalmaskodásból makacskodott? Akkor nem tudhatám, de biztosan most sem mondhatnám meg. „Talán eltávozik tőlünk a keserü pohár", — gondolám. — „Ügyei végre is jobban állhatnak, mint hiszem. Vén napjaira talán zsugori lett és halomra gyüjti kincseit; mert hisz lehetetlen, hogy egészen pénz nélkül volna.

— Kedves ipjákak rosz napja volt ma, — szólt a felém közeledő Zieler bankár, midőn egy napon az utczán találkozánk.

— Mit ért ez alatt titkos tanácsos ur?

— No ma csak százezer tallér különbözetet kell a szeszre rá fizetni. Csodálatos, hogy oly gyakorlott egyén ennyire tévedhet. Százezer tallért veszit egy pillanat alatt, midőn én ezer tallér miatt is zavarban vagyok; és oly vállalatban, mely-

talom a XX-ik nagygyülésen fog a pályanyertes mü szerzőjének kiadatni.

Mind e négy pályakérdésre vonatkozó idegen kézzel tisztán leirt és a pályamü szerzőjének nevét magában faglaló jeligés levéllel ellátott pályamüveket, a magyar orvosok és természetvizsgálók állandó központi választmánya alolirt elnökéhez (V. kerület fürdő utcza 3. sz.) kell beküldeni.

Kelt Budapesten az állandó központi választmánynak 1877-ik évi november hó 4-én tartott üléséből. Dr. Nendtvich Károly az áll. kp. választmány elnöke Dr. Gerlóczy Gyula az áll. választmány titkára.

— A „Magyar könyvszemle", melyet a m. nemzeti muzeum könyvtára bocsát közre, szeptember-októberi füzete most jelent meg. Tartalma: Szilágyi Sándor érdekes tanulmánya „Szamosközy történeti müve s annak eredeti példánya" czim alatt. Jelentés a muzeum könyvtárának állapotáról 1874–76-ban. — Különféle rendes rovatot képező közlemények.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinházban Molnár György szándékozik fellépni shakespeare-i szerepekben, s e czélból már alkudozásokba is lépett a nemzeti szinház intendansával. Az alkudozások már meglehetős előre haladott stadiumba értek. A Molnár által előadandó darabok elseje „Lear király" lenne.

— Népszinmü-énekesnőkben a mily árva szinügyünk, oly érdekkel kisérjük azokat, a kik a szinpadon e szerepkörben megpróbálkozva némi sikerrel biztatnak. S a főváros népszinházi közönségének 4–5 havi nélkülözés után, hogy Soldosné asszony föl nem lépett, különös alkalma volt kiváncsisággal várni Szabó Karola k. a. kisérletét, ki a „Betyár kendőjé"-ben, Buzi Zsófi szerepében egymásután két izben is bemutatta magát. Jó hir előzte meg; hangja csengését emlegették s állitólag inkább a játéka biztatott kevesebb reménységgel. Minthogy a k. a. hosszabb ideje él a szinpadon, valószinünek is tarthattuk, hogy a nehéz vállalkozásra nem pillantnyi szeszély, hanem erejének jó felismerése vezeti. De bizony csalódtunk. — A külső elismerés afféle jeleire, melyek a felujuló tapsban, vagy plane egyes babérkoszoru odadobásában nyilatkoznak, s nem váratlanok az illető kitüntetettre sem, nem sokat adunk. A tény az, hogy Szabó Karola k. a. egyikévé lett azoknak, kikben elismerjük a szép ambiciót, dicsérjük az önbizalmat, mint népszinmüénekesnőnek azonban semmi jövőt nem jósolunk. Hangja gyengébb, hogysem hathatna; bár nem oly rézpengésü is, mint Sziklai Emiliáé; ellenben játéka aránylag eléggé eleven s több hivatottságot árul el. Könnyen mozog s friss mérsékünek látszik. Ezekkel a tulajdonokkal mint soubrette-szinésznő szépen boldogulhat, szükség esetén énekelve is; ebben tán szinpadi alakja s arcza se fogná hátráltatni, melyet szépnek és kifejezőnek találtak.

Népnevelés.

— A Josefinum fiárvaház növendékei és felügyelő személyzete részére 1877. évi január 1-től deczember végeig szükséglendő ételszállitás iránt a fővarosi tanács Babocsa Éva ajánlatát, mely szerint ő az étlap szerinti ételszállitást fejenként hétköznapokon 21 krért, vasár és ünnepnapokon 30 krért elvállalni hajlandó — elfogadta.

— Megerősités. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a petrozsényi Deák- és Lonyabányai állami elemi népiskolákhoz tanitókul egyelőre ideigl. minőségben kinevezett Nagy Miklóst, Elesánszky Lajost, Nagy Ferenczet és Sztoyka Pétert állomásaikon megerősitette.

— A nagy-röczei magyar tannyelvü polgári iskola ünnepélyes megnyitása f. hó 9-én ment véghez, a város elöljárósága, az iskolaszék tagjai és számos előkelő polgár jelenlétében. Megnyitó beszédet az iskolaszék elnöke Mihalik Dezső tartott. A tanoda a feloszlatott pánszláv gymnasium épületében van elhelyezve, melyet a város e czélra vett meg.

Egyletek, társulatok.

— A fővárosi iparoskörben csütörtökön, november 16 án este 7½ órakor dr. Schnierer Gyula miniszteri osztálytanácsos ur a „közraktárakról (Entrepots) felolvasást tart, melyen e nagyfontosságu kereskedelmi intézmény iránt érdeklődő nem tagok is szivesen láttatnak.

— A „budapest-józsefvárosi szabadelvü kör" helyiségében, mint már jeleztük, folyó év november 15-én szerdán este 7 órakor dr. Erődy Béla „török jellemrajzok" czim alatt fölolvasást fog tartani, melyre nem tagok is szivesen láttatnak.

— „Onképző-kör" alakult Hatvanban a hatvani ifjuság között. A nemes czél, melyet a kör maga elé tüzött: dolgozatok benyujtása a tudomány és szépirodalom köréből: saját vagy más müvek felolvasása, elszavalása, szinmüvek eljátszása, stb. A kör hetenként egyszer heti ülést, havonként pedig nyilvános ülést tart. — Virágozzék!

— Uj-Pesten, mint a „B. N."-nak irják, az augusztus havában kezdeményezett társas-kör

ről soha sem szólt és vállalatai körén kivül esik. Nem állt hatalmamban az ijedséget, mit e hir előidézett, elfojtani, s a bankár okvetlen észrevette rajtam, mert mosolyogva tenvé utána:

— No kedves ipja megengedhet magának néha ily csekély tréfát. Van szerencsém magamat ajánlani.

Nem osztám e nézetet, s azonnal irtam X-be és kértem, válaszolna rögtön, ha való e a hir, mely igen jó forrásból jutott hozzám; egyuttal felszólitám, engedne végre tisztán bepillantani vagyoni állapotába, miután ily tudatlanságban és bizontalanságban élni tovább önérzetem nem engedi.

Hosszu levélben válaszolt, telve panaszszal bizalom hiányom fölött. Szerencsétlen vén ember ő, kit elhagynak gyermekei; aztán kérkedő hangon szólt majd ötven évi üzleti müködéséről, s e téren szerzett gyakorlatáról és állandó szerencséjéről, melyhez nyomban hozzá kapcsolta, irnék mindenesetre a herczegnek, ha vannak e még szándékai Zehrendorfra, vagy egészen elejté tervét?

Nem sokat törődve a levél egyéb tartalmával, csak is a lényeges pontot ragadtam meg. Irtam azonnal a herczegnek, ki még mindig beteg atyjánál időzött. Csakhamar sajátkezüleg irt válaszát vettem, melyben arról értesitett, hogy szándoka már különben is a fhvárosba jönni, s e szándokát mielőbb valósitja. Pénteken délután négy órakor fog megérkezni, és rendkivül örvend, ha egy órával később palotájában fogadhat engem, a midőn ügyeinkről kimeritőleg értekezhetünk. Tehát még is meg kell lenni! Lelkemre ónsuly nehezült, de elfojtám a fájó érzetet, s az orvos szavaival vigasztalám magam: mit gyógyszer, és a vas meg nem orvosoltak, ott a tüznek kell segitni.

Ezen félig fájó, félig elhatározott hangulatban a meghatározott napon, és órában a herczeg palotájában megjelentem. (Folyt. köv.)

ügye annyira előhaladt, hogy a kör még e hó folyamán megalakul. Eddig 150 tagja van. A kör választmánya Danielik terve szerint (kit a létesités érdeme főképen illet) négy bizottságra lesz osztva, hogy igy a helyi társadalmi, községi, társasköri és közgazdasági érdekek egyaránt képviselve legyenek.

FÖVÁROSI ÜGYEK.

— Egyember már kitörte a lábát a járdák csuszamlóssága miatt; hanyatt bukni pedig láttunk ma hármat is. A járdák behintését még alig tették meg pár helyen: figyelmeztetjük a rendőrséget, ha meg nem vette volna észre, hogy megértük a telet.

— A főv. közgyülés tárgysorozatában a mai november 15-iki ülésre kitüzött érdekesb tárgyak közül megemlitjük: a kerületi elöljáróságok és fővárosi rendőrség közötti közvetlen érintkezés eseteinek megállapitása; igazságügyminiszteri leirat a birósági kézbesitések tárgyában; bizottmányi jelentés Salamon Ferenczczel Budapest története megirása iránt kötendő szerződés tárgyában stb.

— Regale adóhátralékok. A számvevőség jelentése szerint az I. kerületben a regale adóhátralé. 21,5?6 frt, a II. kerületben a kültelken 4395 frt 44 kr. a III. ker. regale adó hátralék pedig 1101 frt 63 kr. Az adóbehajtási hivatal utasitva lőn, hogy a hátralékokat haladéktalanul hajtsa be.

— A lipótvárosi választók ma délután 5 órakor hallgatták meg Búsbach Péter elnöklete alatt a kijelölő bizottság által összeállitott jegyzéket azon uraknak, kik a főv. képviseletbe választásra javaslatba hozatnak. Az általunk már közölt névsor vita nélkül elfogadtatott.

— A fővárosi képviselő testületbe a belváros, IV. ker. részéről választandó tagok kijelölése ügyében ma d. u. közgyülés tartatott, melyen az 50-es bizottság által javaslatba hozottak névsora Királyi Pál elnök által felolvastatván az egyhangulag elfogadtatott. (A neveket már tegnap közöltük.) Elnök előadja, hogy az értékképviselők közé a belváros polgáraiból a IV. ker. Ráth K. főpolgármester, a VII. ker. Takátsy Miklós, a VIII. kerületbe Steiger Gy. vétettek föl. Továbbá tudatja, hogy f. hó 19-én (vasárnap reggel 8 órakor) fog a választás megejtetni — és a választáshoz mint bizalmi férfiakat Capdebó Istvánt, Nemeshegyit, Wimmert és Bogisich Mihályt hozza javaslatba, kik egyhangulag meg is választattak.

— Az értékképviselők kijelölésére kiküldött 5-ös bizottságok e hó 16-án gyülnek össze, midőn az ajánlandó 100 érték-képviselő névjegyzékét összeállitani fogják.

— A főv. mázsahivatalnál január óta a mérések az uj mérték szerint eszközöltettek ugyan, a dijak azonban a régi mérték után szabattak ki. E viszás állapoton most segitett a főv. tanács, uj dijszabályzatot állapitva meg a mérlegelésekhez, melyet jövő ujévkor léptet életbe.

Törvényszéki csarnok.

— Nagyváradról ama vétkes bukási per tárgyalásának befejeztéről, melynek első részét már tegnap közöltük, ma délután érkezett távirati jelentés. E szerint a törvényszék Jakab Lázárt másfélévi börtönre itélte, Heller József és Helfy Sámuel pedig felmentettek. A határozat zárt ülésben hozatott. — A törvényszék a tárgyalás folyamán három csoportba osztotta a hitelezőket; t. i., a kik a pörben jelentkeztek; továbbá a kik bejelentettek ugyan, de vádlottak által a passiva-jegyzékben meg nem jelöltettek, végre a kik maguk nem jelentkeztek, de a bukottak által ki lettek tüntetve. Az első csoport hitelezőinek hitelösszege 347,546 frt 86 kr; a másodiké 191,487 frt 53 kr; a harmadik csoporté 120,288 frt 8 kr; együttvéve a háromé 659,322 frt. Ebbe azonban fedezetül beszámitandó a halottak csődleltározott vagyona, s annak értékén felül marad közel 200,000 frtnyi passivum.

TÁVIRATOK.

London, nov. 14. A „Times" azon eshetőséget vévén fontolóra, hogy a fegyverszünet eredménytelenül fog letelni, kijelenti, hogy ha Oroszország fogja Szerbia helyett a háborut folytatni Törökország ellen, az angol közvélemény a fegyveres ellentállást ép oly kevéssé találná indokoltnak, mint a hogy nem találta indokoltnak a Szerbia ellenit.

Bécs, nov. 14. (Alsóház.) A kormány benyujtotta a törvényjavaslatot az ujonczjutalék-kivetést illetőleg az 1877-dik évre. Herbst kijelenti, hogy a bizottsági jelentés a büntetőtörvényről még ezen ülésszak folyamában fog a házzal közöltetni. A ház 108 szóval 73 ellenében elvetette Zalinger azon inditványát, hogy a miniszterelnök válasza a helytartókhoz intézett köriratot illetőleg tárgyalás alá vétessék. Miután a politikai közigazgatás reformja feletti vitában Kronawetter (ellene) Wittmama (mellette) és Hohenwart (ellene) beszéltek — az ülés Hohenwarth rosszulléte miatt befejeztetett

Szt.-Pétervár, nov. 14. A „Regierungsanzeiger" közli Gorcsakoffnak $^1/_{11}$-dikén kelt köriratát, melyet Oroszország külföldi képviselőihez intézett. A körirat azt mondja: Szemben Törökország erőszakoskodásaival, melyek az orosz kabinet fáradozásai daczára is tartanak, a czár erősen el van határozva a kitüzött czélt elérni, szükségesnek találja tehát a hadsereg egy részének mozgósitását. A czár nem akar háborut, s a lehetőt meg akarja tenni, hogy azt kikerülje, de nem akar előbb nyugodni, mig a szükségeseknek talált humanus elvek Törökországban teljesen biztositottaknak nem tekinthetők.

Belgrád, nov. 14. A török jelentésekkel szemben hivatalosan megállapittatik, hogy Deligrád soha sem adatott fel a szerb hadsereg által, és hogy török katonák soha sem léptek rá; ép oly kevéssé történt csata Deligrád előtt, kivéve Glagovában, a hol a törökök visszavettettek: Deligrád es Krusevátz tehát a demarkáczionalis vitán kivül maradnak.

Róma, nov. 14. Az „Italienische Nachrichten" arról értesül, hogy az olasz kormány a Konstantinápolyban tartandó konferenczián részt fog venni, de feltételt nem fog kikötni, csakis konstantinápolyi követe által fogja magát képviseltetni.

Páris, nov. 14. Hohonlohe ideérkezett; Salisbury hétfőn utazik el Konstantinápolyba.

Raguza, nov. 14. A demárkáczionális comissió e hó 20-án kezdi meg munkálatait. Egyes felkelő főnökök, köztük Mussich is, megtagadják a fegyverszünet elismerését; Mussich a Bubra vidéket Mostár és Stolacz között szándékozik fellázitani. Mouktár pasa a téliszállásba vonul a Suma kerületben.

Brüssel, nov. 14. A „Nord" arról értesül, hogy az angol konferenczia javaslatok a török birodalomnak csak integritását, nem pedig annak függetlenségét illetik. A „Nord." üdvözli Derbyt, hogy javaslatai közül egy a valódi tényállásnak megnem felelő formulát kizárt; az angol propositiók alakja azon reményre jogosit, hogy Anglia az elengedhetlen garancziák egyikétől sem fogja beleegyezését megtagadni, a czár Moszkvában tartott beszédének fogadtatása a londoni lapok által csak megerősiti ezen reményt.

Moszkva, nov. 14. Az esküdtszék Strousberget számüzetésre a külföldre, Landaut, Poljanskit és Borrisowskit számüzetésre Tomskba, illetőleg Olenetzbe és Selimmachert négy havi börtönre itélte el.

London, nov. 14. A „Times" azt reményli, hogy Törökország nem fogja a konferenczia elfogadását késleltetni, és felemliti azon lehetőséget, hogy Derby lord egy ilyen halogatás által arra kényszerittethetnék, hogy Elliot visszahivását rendelje el. A „Times" azon eszmét penditi meg, hogy Bosznia és Herczegovina megszállását a francziák által kell eszközöltetni.

Róma nov. 14. A végleges választási eredmény: 421 haladás párti és 87 mérsékelt párti.

Szt.-Pétervár, nov. 14. A „Russischer Invalide" közli a császári rendeletet a 6 hadtest felállitásáról az odessai, charkowi és kiewi katonai kerületekben állomásozó hadosztályokból; a müködő hadsereg 4 hadtestből fog állani; a főhadvezér Miklós nagyherczeg, a czár testvére; a táborkari főnök Nepokoicsitzky; a tüzérségi főnök Masoeloki; a mérnökkari főnök Depp; kórház-inspektor Stolzenwald; a tábori kapitány Tonin tábornok; csapatparancsnokok Barklayde, Folly, Radetzky, báró Krüdener, Woronzoff, Sebachofsky és Wanowszky tábornokok lesznek. Az intendáns Ahrens.

Konstantinápoly, november 14. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Vakit" jelenti, hogy a portánál tartott tanács elhatározta, hogy a konferenczia-javaslatra csak akkor fogja a választ megadni, ha a kormány a tárgyalás alapjáról tudomást vett és azon bizonyosságot megszerezte, hogy a konferenczián más kérdés nem fog érintetni. Drummond admirális ideérkezett. Itt nagy hideg uralkodik, és hó esik.

Bécs, nov. 14. Hitelrészv. 141.40. Galicziai 205.— Államvasut 257.75. Rente 61.45 — 1860-as 109.25 — 1864-es 130.—. — Ezüst 109.25. — London 124.80. — Unio-bank —.—. Altalános épitőbank —.—. Angol-osztrák 71.75. Lombard 78.75 — Tramway —.— — Hitelsorsjegy 157.50 Napoleond'or 10.01.— Arany 6.01. — Frankfurt 60.75.— Porosz pénzutalvány 61.45. Török sorsjegy 12.75. Angol épitőbank —.—.

Bécs, nov. 14. Magyar földteherm. kötvény 74.75 Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 107.75 — Magyar záloglevél 85.50. Erdélyi —.—. Magyar keleti vasut 27.— — Magyar sorsjegy —.—. Magyar földhitel 28 50. Magyar vasuti kölcsön 96.— Anglo-magyar —.—. Franco-magyar bank —.—. Alföld 96.— — Magyar észak-keleti vasut 93.75 Kelet-vasuti elsőbbségi kötv. 57.—. — Tiszai vasut 174.50 Municipalis bank 10 50

Éjjeli pósta.

A keleti kérdés tárgyában lord Derby egy, f. h. október 30-án kelt sürgönyt intézett a pétervári angol követhez, melynek lényegesebb pontjai rövidre vonva a következők:

Az angol kormánynak okai voltak hinni, hogy a hatalmak jószolgálatai Szerbia és Montenegró részére elfogadhatók lennének, s utasitotta a belgrádi főkonzult augusztus 13-án, hogy közbenjárást ne javasoljon ugyan, de adja tudtára Milán fejedelemnek, hogy Anglia szivesen venné, ha a hatalmakhoz jó szolgálatokért folyamodnék.

Aug. 24-én White, a belgrádi angol konsul jelentette, hogy Milán fejedelem a hatalmak közbenjárásáért folyamodott, s hogy kivánatos lenne, hogy Montenegro is belevonassék a békéltetés ügyébe.

Az angol kormány e jelentést örömmel fogadta és sietett a hatalmakkal közölni. Miután ebbe ugy Montenegro mint a hatalmak beleegyeztek, Anglia a török kormánynál egy egyhavinál nem rövidebb fegyverszünetet ajánlott, mit azonban a porta elvetett.

Szept. 14-én a közbenjárási javaslatokra a porta egy emlékiratban válaszolt, mely a békeföltételeket foglalta magában. Montenegrórа nézve a porta a „status quo"-hoz ragaszkodott.

Szept. 17-én jelentette Buchanan, hogy a porta elrendelte az ellenségeskedések beszüntetését, és pedig szept. 25-ig.

Szept. 18-án az angol kormány utasitotta Elliotot, hogy jelentse ki a portának, miszerint az ellenségeskedések beszüntetését az angol kormány fegyverszünet gyanánt tekinti azon reményben, hogy a fegyverszünet szükség esetében meghosszabbittassék. Később arról értesült az angol kormány, hogy a török kormány elutasitotta a fegyverszünetet s kész a békeföltételek fölött alkudozni a többi hatalmakkal. Az angol kormány a többi hatalmakkal folytatott érkezések után a következő föltételeket javasolta: Szerbia és Montenegró részére a „status quo"; önkormányzati közigazgatás Bosznia és Herczegovinában; kezesség, hogy Bulgáriában hasonló fog történi. A sürgöny fölemliti, hogy Ausztria-Magyarország idegenkedik a helyi és közigazgatási autonomiától, mire Anglia azon választ adta, hogy adófizető államok alakitása nincs tervben.

Szept. 21-én Elliot a következőt követelte a béke alapjául: Montenegró és Szerbia részére a statusquo, a porta irásban kötelezi magát a helyi önkormányzat életbeléptetésére.

E javaslatok szept. 26-án a portával közöltettek; 24 én jelentette Elliot, hogy a porta visszautasitotta a fegyverszünetet, ellenben az ellenségeskedések beszüntetését okt. 2-áig el akarja halasztani. Ezt Milán ellenezte. Az angol kormány csodálkozott azon, hogy Szerbia közbenjárásért folyamodott, s most a harcz megszüntetését még sem akarja.

Szept. 26-án Suvaloff közölte az orosz kormány azon elhatározását, hogy a föltételek visszautasitása esetében Bosznia egy osztrák-magyar s Bulgária egy orosz csapat által szállatnék meg.

Ekkor következett Gorcsakoff hatheti fegyverszünetre vonatkozó javaslata.

Okt. 12-én jelenti Elliot, hogy a porta hatheti fegyverszünetet ajánl.

Okt. 19-én Bismarck herczeg kijelentette, hogy a német kormány nem fogadja el a hathavi fegyverszünetet.

A sürgöny aztán igy végződik: ő fölsége kormánya ugy találja, hogy a mostani háboru folytatása annyival sajnosabb, mivel fölösleges, mint-hogy általa nem érhetők el oly czélok, melyek békés uton jobban elérhetők nem lennének. Ő felsége kormánya mindent elkövetett, mi hatalmában állt, az ellenségeskedések megszüntetésére. Azt hitte, hogy ez hosszu fegyverszünet által elérhető lesz, minélfogva e javaslatot azon meggyőződéssel támogatta, hogy a fegyverszünet békét jelent. Sajnálja, hogy mások tanácsai követtettek, s igy a helyzet bizonytalansága folytattatott a kereskedelmi és mezőgazdasági pangással együtt, mely abból Szerbia és Montenegróban s a szomszédos tartományokban támadni fog. Nem tudhatja, mi lesz a háboru vége az abban részvevőkre nézve, mint pusztulás, s örömmel fogadna minden javaslatot, mely a dolgok ez állásának véget vetne.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabna és értéktőzsde. Budapest. nov. 14. Kész buzában ma kevés kinálat, s tartósan jobb vételkedv mellett a forgalom csak körülbelül 12.000 m. mázsa volt, de az árak iránya olyan szilárd, hogy 5—10 krral drágábban kelt a buza, mint tegnap, a többi gabnanemüekben az árak, s az irány változatlan.

Határidőüzlet buza tavaszra 11.55—11.65; rozs tavaszra 9,75—9.90; zab tavaszra 8.14- 8.21; tengeri bánsági május—juniusra 6.40—6.45.

Értéktőzsde. A mai forgalom nagyobbrészt, üzérkedő papirokra és aranyvalutákra szoritkozott, a hangulat a papirpiaczon igen lanyha volt, mig valuták emelkedve vásároltattak. Befektetési és helyi értékek egészen elhanyagolva maradtak.

Az előtőzsdén osztr. hitel részvények 143.60—142.30-ig magyar hitel részvények 108on, voltak forgalomban.

A déli tőzsdén osztrák hitel részv. 146—141.50-ig magy. hitelrészvények 107.75-ön, magy. földhitelrészvények 28.25-ön adattak el. Pesti közuti vasutrészvények 156-al magy. sorsjegyek 70·75krl voltak keresettek. Váltók német helyekre 61.35-on, 20 frankos aranyak 9.99-en, markjegyek 61.30—61.40-ig keltek.

Bécsi gabnatőzsde. Buza őszre 11.80-11.70, Rozs őszre 10,20—10.40, magyar 10.00—10.15. Zab őszre 8.10—8.20, tavaszra 8.48—8.15. Tengeri novemberre 6.40—6.50, deczemberre 6.45—6 50 tavaszra 6.95—7 frt.

Bécsi értéktőzsde. Az előtőzsdén kedvezőtlen hangulat uralkodott, az értékpapirok csökenve, valuták pedig emelkedve hozattak forgalomba; osztr. hitel 141.80, angol 72, magyar hitel 106, 20 frankos arany 9.99½.

—

Az elsö budapesti gözmalom részvénytársaság ma d. u. rendkivüli közgyülést tartott Rózsa Lajos elnöklete alatt. Letétetett 656 részvény, s igy a közgyülés határozatképes volt. Napirenden volt a budai gyártelep-gőzmalom megvásárlásának ügye. A vétel tekintetében a választmány a gyártelep birtokosával az angol-magyar bankkal már formaszerü egyezményt kötött, melyet helybenhagyás végett terjesztett most a közgyülés elé. A megállapitott vételár 215.000 frt, mely összegből 127,673 frt 58 kr a telekre és az épületekre, 87.326 forint 42 kr pedig a berendezésekre esik. E vásárlást a választmány azért tartja czélszerünek, mert nem várható, hogy most, midőn a malmok berendezési költségei oly tetemesek, ujabb malmok épüljenek s igy a társaság üzem-körének különben is tervezett kiszélesitése csak ajánlható, annál inkább, mert a társaságőrleményeinek fogyasztási köre évről-évre gyarapodik. A budai gyártelep telke 2873 □°; rajta malom, raktárak, lak, istálló és melléképületek vannak. A malom 24 örlő és négy tisztitó gépre van berendezve; a gépek és kazánok ujjá alakitvák s minden követelményeknek megfelelnek. A malom berendezése azonban elavult, tehát teljesen átalakitandó. Ez körülbelül 100,000 frt költséget fog igényelni, s jövő juliusra befejezhető lesz. Az egész ipartelep költségei a vételárral, átiratási illetékkel, uj berendezéssel és időközi kamatokkal mintegy 350,000 frtra rugnak. Ez a társaság harmadik malma lesz; a másik kettő az aránylag olcsóbb telek daczára 1.100,000 frtba került, tehát ez tetemesen olcsóbb. A választmány azért is ajánlja a vételt, mert a tartalék tőkék a kiadást eléggé fedezik s a társaság pénzügyi helyzete nem szenved jelentékeny változást s a telep közelsége a kereskedelmi forgalom egységét fenntartja. — A közgyülés nemcsak hogy jóváhagyta az ipartelep ajánlott megvételét, hanem Dr. Floch inditványára a választmánynak még köszönetet is szavazott a jutányos vásárért. Ezután a közgyülés megadta az engedélyt a berendezés átalakitására az előirányzott összeg erejéig, s ezzel eloszlott.

A Magyar Földhitelintézet igazgatósága több felügyelő bizottsági tag jelenlétében tegnap tartá ez évben tizenkettedik kölcsön engedélyező ülését, melyen hatvanöt földbirtokosnak összesen háromszáz ötvenkétezer forint értékü papir- és részben a aranyzáloglevél kölcsönt szavazott meg. E kölcsönök ⅔ ad része 1000—5000 frtos összegü és kisebb birtokokra adatott; a többi pedig 5000 frtnál nagyobb összegekben nagyobb birtokokon oszlik meg.

Az 1860-iki 200 millió frtos osztrák államkölcsön 1876. aug. 1-én kihuzott f. évi nov, 2-iki kihuzott nyerőszámairól szóló kimutatás. 1876. augusztus 1-én kihuzott 85 sorozat:

507 633 803 1761 1826 1849 1913 2004 2136 2171 2269 2276 2752 2767 3328 3902 4001 4749 3931 5133 5259 5332 5522 6163 6161 6657 6768 7222 7226 7288 7674 7941 8459 8492 8603 8671 8722 9615 10233 10335 10959 11055 11170 11444 11494 11531 11696 12119 12203 12260 12864 13258 13364 13556 13570 13684 13705 13743 13916 13956 14319 14362 14748 14818 14823 15010 15050 15062 15378 15851 16053 16072 16188 16365 16659 16741 17461 18155 18820 18967 19482 19754 19792,

Kimutatása a kisorsolt 85 sorozatnak, és az azokban foglalt dijjegy-nyerőszámoknak, melyekre 600 frton felüli nyeremény esik.

Ezen kisorsolt 80 sorozatokból a

sorozat-számban	foglalt dijjegy-számra	nyeremény forint	sorozat-számban	foglalt dijjegy-számra	nyeremény forint
1913	5	1000	10335	1	1000
2171	3	1000		5	**5000**
2269	18	1000	10959	16	1000
2276	5	1000		19	1000
	19	1000	11494	16	1000
2752	2	1000	11531	13	1000
4001	2	**5000**		18	**10000**
	3	**5000**	11696	9	1000
4931	16	1000		10	**5000**
5332	8	**5000**	12203	19	1000
	14	**5000**	13556	11	1000
5522	10	1000	13530	20	1000
6163	2	1000	13956	10	**300000**
	15	**5000**	14362	11	**50000**
	17	**5000**	15050	14	1000
6261	2	**5000**	15062	4	**100000**
6657	9	1000	15951	13	**5000**
	17	**5000**		16	1000
7222	6	1000	16072	18	**25000**
7226	17	**5000**	16659	18	1000
7674	6	1000		19	1000
	11	**5000**	17461	5	1000
8492	7	1000	19226	14	1000
10233	14	**5000**	19754	3	1000
	19	1000	19792	15	**5000**

A fent elő nem sorolt dijjegy-nyerőszámokra, melyek a kisorsolt sorozatokban benfoglaltatnak, a 600 forintos legkisebb nyeremény esik. A nyeremények kifizetése 1877. évi február hó 1-jén fog megtörténni.

A gabnakivitel ügyében a Dunagőzhajózási társaság és az osztrák államvasut között egyezmény jött létre, mely szerint az Uj-Szönyre hajóval megérkezett gabna Bécsbe és Bécsen tul nyugati irányban az osztaák államvasuton csekély kezelési dijon kivül ugyanazon fuvartételek szerint szállittatik tovább, mint a dunagőzhajó társulat hajóin. Ezen intézkedés most különös fontossággal bir azért mert a tél beköszöntével a hajóforgalmat hova-előbb be kellend szüntetni.

A Dunagőzhajózási társaság mint jeleztük, vonakodik teljesiteni a kormány azon követelését, hogy magát a kereskedelmi törvény értelmében Magyarországban is czégbejegyeztesse. Az osztrák kereskedelmi miniszterium is támogatta a társulatot, a közlekedési miniszteriumunkhoz átiratot intézett, melyben a társulat nemzetközi állására utalva kivételt akar ennél tétetni. A magyar kormány felelt is ez átiratra és állitólag fenntartotta a törvényre alapitott követelését. Valószinünek állitják, hogy a kérdés az eddigi tervnél hamarább fog megoldatni, mi azonban alig hihető.

A közös hadsereg hadfölszerelése. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium az orsz. m. iparegyesület igazgatóságához a csász. kir. közös hadseregnek az 1877. évi hadfölszerelési szükségleteinek beszerzése tekintetébeni pályázati fölhivások és szerződési tervezetét beküldötte. — E fölhivásban lótakarók, téli és nyári ágytakarók, vadászkalapok, uhlános-sapkák, csuklyák, különféle gombkötő és paszományos munkák, sárgaréz és cingombok, sarkantyu és kengyel, különféle bádogedények, kürtök, különféle palaczkok, tábori üvegkulacsok, forgók, köteles és nyerges munkák szállitására pályázat nyittatik. — A pályázatok legkésőbb f. é. decz. hó 15-ig bezárólag a cs. kir. közös hadügyminiszterium igtató hivatalában benyujtandók. — Midőn a közös hadsereg fölszerelési szükségleteinek pályázatára az illető iparosok figyelmét ezennel fölhivjuk, megjegyezzük, hogy a pályázni szándékozók a szállitandó tárgyak mennyisége és minősége, nemkülönben az ezekre vonatkozó szerződési föltételek tekintetében közelebbi betekintést naponkint 8-tól 2-ig az országos magyar iparegyesület helyiségében (Budapest IV. Károly-körát 10. sz.) szerezhetnek.

A gabonáshajók forgalma.

— nov. 11. —

Megérkezett Budapesten: Freund Jakab fiai „Máriá"-ja, megrakva Solton saját számlájára 750 mtrm. rozszsal és 1500 mtrm. zabbal — Braun Ignácz „Szává"-ja, megrakva Duna-Földváron Bisitz Hermann és Dávid számára 1700 mtrm. különfélésel. — Perity József „Macedoniá"-ja, megrakva Bánovozán a magyar hitelbank számára 4200 mtrm. zabbal.

—

Árverések, csödügyek, (kivonat a „Budapesti Közlöny" nov. 14 ki számából): Lak (Miskolcz) jan. 11. özv. Deme Józsefné fekvőségei 7364 frt. — Nagy-Szeben decz. 19. Imberus Nikolae ingatanai 2138 frt. — Makó decz. 15. Benák János ingatlana 2401 frt. — Liebling (Temesvár) nov. 28. Plocher Lajos háza és urb. telke 2018. frt. — Ipolypásztó (Ipolyság) nov. 23 Pomori András ingatlanai 715 frt és 3033 frt. — Átány (Eger) nov. 30. Barát Sámuel ingatlanai 1165 frt. 118 frt. 500 frt. 2004 frt. és 1207 frt. — Karacs-Keszi (B, Gyarmat) nov. 29. özv. Bako Istvánné birtoka 2502 frt. Hrussó (Ipolyságh) nov. 23. Adamov Pál ingatlanai 3289 frt. és ingóságai 318 frt. — Losoncz nov. 30 Pongó Pál háza és földjei 3594 frt. és 110 frt. — Panyola (Szatmár) nov. 14. Asztalos Antal birtoka 6728 frt. — Jablonitz (Szenicz) decz. 14. malma 15,000 frt. — Felső-Nyék (Tamási) nov. 29. néhai Szabó Ferencz háza 2500 frt. telke 2233 frt. és szöllője 452 frt. — Maros-Vásárhely decz. 21. Rósa Pál ingatlanai 6544 frt. Nyiregyháza decz. 13 Kállay Ákosné birtoka 90,000 frt. — Dorogh (Nánás) nov. 23. Debreczeni István ingatlana 3642 frt. — Ó-Pécska (Arad) decz. 11. Engel János ingatlanai 1700 frt. és 400 frt. — Budapest decz 7. Pablatsek Ferencz csömöri uti ingatlana 6167 frt.

Csödök: Moreczky Mór homonnai (S. A. Ujhely) lakos —, Orosz Józsefné szatmári lakos —, néhai Roth Károly váczi (Pest) szappanos —, Stadtrukker Mihály nagyváradi lakos —, Stern Adolf homonnai (S. A. Ujhely) lakos és Söhirmbrand Antal budapesti épitőmester ellen.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Szerdán, november 15 én, 1876.

NEMZETI SZINHÁZ.		NÉPSZINHÁZ.	
Az idegen nő.		A vizözön.	
Szinmü 5 felv. Irta Ifj. Dumas.		Látványos szinmü 5 felv.	
Személyek:		Személyek:	
De Septmonts,	Halmi	Gábor,	Lukácsiné
Maricau	Szigeti József	Mámor,	Együd
Remonin	Bercsényi	Szivkirály,	Sziklay E.
Gérard	Náday	Noé	Tihanyi
Clarkson	Feleki	Szem,	Zádor
Des Haltes	Körösmezei	Kám,	Tiszai
D'Ermelines	Halmai	Jafet,	Solymosi
De Bernecourt	Pintér	Sára,	Klárné
Calmeron	Benedek	Zoé,	Párténylné
Mistresse Clarkson	Felekiné	Judith,	Dancz Nina
Kezdete 7 órakor.		Kezdete 7 órakor.	

Vizállás és időjárás.

Budapesten	nov 14.	1.17 m. 0	fölött felhős
Pozsonyban	nov. 14.	1.97 m. 0	fölött felhős
M.-Szigeten	nov. 14.	0.84 m. 0	fölött száraz
Szatmáron	nov. 14.	0.61 m. 0	fölött száraz
Tokajban	nov. 14	0.40 m. 0	fölött köd
Szolnokon	nov. 14.	0.18 m. 0	fölött hó.
Szegeden	nov. 14.	0.70 m. 0	fölött hó.
Aradon	novem. 13.	0.77 m. 0	alatt havaz.
N.-Becskerek.	nov. 12.	0.05 m. 0	alatt. havaz.
Bezdánnál	novem. 13.	1.89 m. 0	fölött esős
Verbászon	nov. 13.	1.71 m. 0	fölött száraz
Eszéken	novem. 14.	1.39 m. 0	fölött hó
Mitroviczon	nov. 13.	1.58 m. 0	fölött felhős.
Zimonyban	nov. 13.	1.89 m. 0	fölött száraz.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Nyilt-tér.

Legujabb iparlovaság.

♁ Rövid időben szaporodnak olyan esetek, hogy ismeretlen, minden üzleti hirnevet nélkülözendő egyének régibb és általános elismert házak czégaláirásai használata által a közönséget félrevezetni szándékoznak. Ezen a csalással határos kezelések szomoru következményeit a károsultak gyakran csak hónapok és évek után vehetik észre, mint ezt a Rothschild és Társa nevü szédelgő-társulatnál, mely e világhirü czéget fonákon utánozta szemlélhetni. — Hasonló esemény az, mely az ismert, Bécsben létező „Merkur" váltóüzlet kezelőségének egy óvó-intésre alkalmat szolgáltat, s melyet a t. cz olvasóink becses figyelmébe ajánljuk.

A Pruszka Bohnnitzi segélyző bizottságtól.

35. sz.

Tekintetes biztositó társaság „VICTORIA".

A folyó év október 22-én Pruszka és Bohnnitz községeket elpusztitott tüzvész után, már 4 nap mulva tehát október 26-án a tisztelt társaság ügynöke Sághy Antal a helyszinén megjelent, a tisztelt társaságnál biztositott épületeket ernyedetlen szorgalommal, azonnal felvette, a liquidationál az igazság és lelkiismeretesség mérlegét vette irányadóul s a károsultaknak járó pénzösszegeket már november 8-ikán a legnagyobb részben posta utján kézbesitette.

Eltekintve attól, hogy a „gyors segély kétszeres segély", ez oly tett, mely hálás elismerésre számot tarthat! s az itt alakult segélyző bizottság kedves kötelességének tartja, ugy a tisztelt társaságnak, de különösen ennek ügynöke Sághy Antal urnak ezennel a legőszintébb köszönetét nyilvánitani.

Kiváló tisztelettel maradt 565—1.

Pruszkán, 1876. nov. 9-én.

Teczelszky János, s. k. bizottsági tag. Kubinyi György, s. k. a segélyző bizotts. elnöke.

VODIANER F.

budapesti nyomdatulajdonosnál, (IV. megyeháztér 9. sz.) megjelent

az

ORSZÁGOS TÖRVÉNYEK

és az összes

MINISTERI RENDELETEK

hivatalos kiadása,

és nála épugy mint minden hiteles könyvkereskedő által kapható

Az orsz. Törvények 1873. évi kiadásai:

Országos Törvénytár (Corpus Juris). Ára füzve teljes pld.	2 frt 60	kr.
Törvények gyüjteménye 8-dr. egy kötetben füzve teljes pld.	1 „ 60	„
„ „ diszesen kötve	2 „ 60	„
„ „ zsebkiadás, finom velinpapiron	1 „ 60	„
„ „ „ diszesen kötve	2 „ 60	„
„ „ tót nyelven (I—XXVI. t. cz.)	1 „ —	„
Landesgesetze	1 „ 60	„
Magyarországi Rendeletek-tára, 8-dr, egy kötetben füzve	3 „ —	„

Az orsz. Törvények 1874. évi kiadásai:

Országos Törvénytár (Corpus Juris) Ára füzve teljes pld.	2 „ 40	„
Törvények gyüjteménye 8-dr. egy kötetben füzve teljes pld.	1 „ 50	„
„ „ diszesen kötve	2 „ 30	„
„ „ zsebkiadás finom velinpap.	1 „ 40	„
„ „ zsebkiadás diszes kötésben	2 „ —	„
Landesgesetze	1 „ 40	„
Magyarorsz. Rendeletek-tára 8-dr. egy kötetben füzve	4 „ —	„

Az orsz. Törvények 1875-ki kiadásai:

Országos Törvénytár (Corpus Juris). Ára füzve teljes pld.	4 frt 40	kr.
Törvények gyüjteménye 8-dr. egy kötetben füzve teljes pld.	2 „ 80	„
diszesen kötve	3 „ 80	„
„ „ zsebkiadás, finom velinpapiron	3 „ —	„
„ „ „ diszesen kötve	4 „ —	„
Rendeletek Tara	3 „ —	„
Landesgesetze-Sammlung (I—XLV. G. A.)	2 „ —	„

Az orsz. Törvények 1876-ki kiadásai:

8-adrétben I.—IV. füzet (I—XXXVI. t. cz.) Ára a 4 füzetnek	1 frt 80	kr.
16-odrétben I.—V. füzet. Ára az 5 füzetnek	2 frt —	kr.

Külön kiadások füzetekben:

1874. **VIII. t. cz. és Ministeri-rendeletek a métermérték behozataláról**, ábrákkal	— „ 50	„
Ugyanaz német és horvát nyelven egyenkint	— „ 50	„
1874. **évi XXXIV. t. cz. ügyvédi rendtartás**	— „ 20	„
1874. **évi XXXV. t. cz. a királyi közjegyzőkről**	— „ 30	„
Ugyanaz német nyelven	— „ 30	„
1874. **Szabályrendelet: fogházak és börtönök kezelése** (börtönügy)	— „ 60	„
1874. **Bírói ügyviteli szabályzat** (rovatozott mintákkal.)	1 „ 20	„
1874. **VII. t. cz. a földadó szabályozásáról**	— „ 20	„
Ugyanaz német és román nyelven egyenkint	— „ 20	„
1875. a m. k. föld-, ipar- s keresk. minister szabályrendelete „a mértékhitelesítés körül követendő eljárás részleteiről“ az összes mintákkal	— „ 50	„
Ugyanaz német nyelven	— „ 50	„
1875 **Kereskedelmi Törvény** kiegészitő rendeletekkel (zsebkiadás)	1 „ —	„
Ugyanaz német nyelven (zsebk.)	— „ 80	„
1875. **Bélyeg-, illeték- és adótörvények** (XIX—XXX. t.cz. zsebk.)	— „ 50	„
1875. **Stempel-, Gebühren- und Steuergesetze** (XIX—XXX. G. A.)	— „ 50	„

Lőpor,

fehér és fekete,

svájczi és angol, továbbá **robbanó por, Dynamit, gyujtókanócz, gyutacs, töltények,** valamint minden néven nevezendő lő- és robbanó-anyagok kaphatók

É D E R

1-ső magyar királyi lőpor-főraktárában.

Iroda: váczi-utcza 12. sz., az udvarban 13. sz. Fennáll 1850 óta.

Lőpor-árak:

1 kilo legf. svájczi vadászpor dobozban	2 frt 20 kr.
1 kilo angol fehér vadászpor vászonzacskóban	4 frt 60 kr.

A láda és bepakolásért 1 kilonál 25 kr, 2 kilonál 30 kr, 3 kilonál 40 kr, 5 kilonál 50 kr lesz számitva.

Megrendeléseknél az ár egyuttali megküldését kérném.

A hires 30 éves valódi szyrmiai

zárda-szilvoriumnak

egyedüli főraktára Budapesten:

ÉDER ANTAL GYULA zongora-üzletében (váczi utcza 12.)

létezik.

Ára nagy pezsgő-üvegben 1 frt 20 kr, pintes üvegben 2 frt.

Szétküldések, előpénz és utánvétel mellett, minden irányban mindenkor pontosan teljesittetnek. 534 10—7

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

TITKOS

BETEGSÉGEKET

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) **hugycsőszükületeket:**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **bőrkiütéseket;**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

555

Intés.

Nehány nap óta Budapesten valami Politzer Zsigmond nevü ur ujonnan nyitott üzletét feldicséri, azáltal, hogy „a Merkur bank- és váltóüzlet kezelősége“ czimet használja. — Hirdetményéből kitünik, hogy főképen részvények és igérvények eladásával foglalkozik és vevőket keres.

„A „Merkur“ váltóüzleti kezelőség“

neve alatt **15** év óta Bécsben fenálló vállalatunk ugy az osztrák-magyar birodalomban, mint a külföldön is nagy előfizetői- és vevőkört szerzett magának és szigoru, becsületes vezetése által szilárd állást vivott ki magának.

Ha már most szinte ezen üzletre, melylyel mi szilárd módon

„Merkur váltóüzlet kezelősége“

czime alatt foglalkozunk, egy csak ma vagy tegnap óta fenálló „vállalat“ ugyancsak „Merkur bank- és váltóüzlet kezelősége“ czimet választja, ugy az egy nyilvános **félrevezetésre** számitott, illemtelen kiaknázása üzletési hirnevünknek.

Ezen a türhetőség határán tulterjedő kihágást mint ilyent bélyegezvén, kötelezve érezzük magunkat egyszersmind figyelmeztetni, hogy mi: **Budapesten fióküzlettel nem birunk,** hogy mi **semminemü összeköttetésben a nevezett üzlettel nem állunk, hogy a mi vállalatunk székhelye ugy mint ezelőtt, most is egyedül csak Bécsben, Wollzeile 13 létezik és kinyilatkoztatjuk, hogy mi részvényeinket és igérvényeinket stb. melyek azonkivül még Cohn Ch. aláirással is ellátvák, soha utazó ügynökök által el nem adattuk.**

A „Merkur“ váltóüzlet kezelősége
Bécsben, Wollzeile 13.

566 2—1

Bécs, 1876. nov. 12-én.

Budapest legolcsóbb bevásárlásihelye!

Az

egyesült gyári-raktár.

ROTHAUSER TESTVÉREK.

reális

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmeritők, mindennemü és nagyságu tányérok, kávéőrlők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők, és kávégépek.

Bronez-irókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, alpakka- és ujezüstből.

Bőrnemüek. Pénztárcák, erszények, női táskák, lábzsákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubőr- és bagariából.

Kefenemüek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonykefék, haj-, por- és feltüzni való fésük szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Rugantyu-nemüek. Ágybetétek, köpenyeg, öncsystyre és szab. tejbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtük, ülő- és ágyvánkosok.

Öltözék-szerek. Sappan, mindennemü illatszer, francia és angol, közönséges, finom és legfinomabb, hercegnő-viz, cosmetique, s valódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók, medaillonok, tük,

Budapest, király-utcza 1. szám, főkja hatvani-utcza 16. szám.

reális

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

keresztek, gombok és női gyürük.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, serge-selyemből, simán és tarkán. — Urak számára szalon-nyakkendők, csokrok, lavallièrek, regått-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyezők. Feketén és szinezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig. — Elefánt-csont- és tekenőcből, ugyszintén mindennemü báli legyezők

Gyapot-áruk. Harisnyák gyermek és nők számára, mindennemü lábravalók fiuk és urak számára. Kendők gyapju- és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyürük, készletek, kézelő- és inggombok, óraláncok, karperecek simán és zománcozott és keresztek.

Játékszerek. Bábuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig, mindennemü bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, épitőszekrények, kőbök, porcellán étszerek, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt, kardok, és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek.

Tajt és borostyánnemüek. Szivarszopókák és pipák, dohányzócsoportcza- és mindennemü dohányzónemek.

reális

Küldemények a postán 1/4 utánvéttel pontosan eszközöltetnek.

ROTHAUSER TESTVÉREK.

491 24—11

Üzlet megnyitás!

Olcsóbb mint akárhol!

Olcsóbb mint akárhol!

WERTHEIM MÁRK

Budapest, váczi körut a „Paris szálloda“ mellett, a kereskedelmi Akadémia házában, boltszám 9.

czipő-gyári raktárában

kaphatók nagyban és kicsinyben.

Nők számára.		Urak számára.	
Nemez comodczipök (Filz) jó meleg béléssel	1 frt 30 kr.	Comodczipök, **nemezből**, akármely szinben	1 frt 50 kr.
Legfinomabb **nemez** (Filz) comodczipők magas lehajtott szárral, sarok s magas kitünő szép máslival	2 frt 20 kr.	**Sagrinbör** topánok, lakkaplival vagy anélkül, jó erős dupla talppal	4 frt 80 kr.
Bör czugos topánok legfinomabb **zergebörből** magas szárral s erős dupla talppal	4 frt — kr.	Legfinomabb **borjubör** topánok, (**vixos**) legerősebb 3-szoros talppal	5 frt — kr.
Legfinomabb **èboriasting** czugos topánok, magas szárral	3 frt 80 kr.	**Muszkalakk** topánok (vizben áthatlan) kitünő minőségben	5 frt 80 kr.
Bársony czugos topánok, legfinomabb kikészitésben jó s vastag dupla talppal	4 frt 50 kr.	**Valódi muszka bagaria** térdi-czizma, legbiztosabb, vizben áthatlan, egész vastag talppal	13 frt — kr.
		Fiuknak való **csizmák** legdusabb választékban	4—7 frt — kr.
		Leányok, fluk és gyermekek számára mindenféle topánok	1 frt 50 kr. — 3 frt 20 kr.

Vidéki megrendelések az ár beküldése vagy utánvétel mellett **pontosan** és **gyorsan** eszközöltetnek.

Az áruk tartósságáért jótállás biztositatik. 563 12—2

A téli évadra

ROTHBERGER JAKAB

cs. k. udvari szállító **uri ruha-raktára** Budapesten, Kristóf-tér 2. sz. I. emelet, ajánlja dusan felszerelt raktárát elegáns

URI RUHÁKBÓL,

ugymint:

Téli kabátok, vattirozva		18	forinttól feljebb.
Mencsikoffok	kettős jepskingből	20	
Városi bundák	„ „	45	
Utazó bundák	„ „	30	
Teljes öltözetek	„ „	20	
Téli nadrágok	„ „	6	

ugyszinte mindennemü inasi ruhák és fiu-ruhák, **a legolcsóbb szabott árakon.** 554 25—8

Vodiáner F.

nyomdatulajdonos

(Budapest, megyeháztér 9. szám.)

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e **szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos,** correct és olcsó áron elkészitésére.

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

LAMPEL R. könyvkiadóhivatalában kapható:

KÜLFÖLDI SZINMÜTÁR.

I.

ANGOLOSAN.

Vigjáték 2 felvonásban.

GÖRNER

után magyarositotta

KOMLOSSY FERENCZ.

Ára 50 kr.

II.

Az utolsó levél.

SARDOU

után

SZERDAHELYI KÁLMÁN.

Ára 80 kr.

III.

A nyolczadik pont.

Vigjáték egy felv.

MURGER

után

WALZEL és SZERDAHELYI.

Ára 50 kr.

Báró de Maux

vizen, szárazon és a levegőben, gyalog és lóháton háboruban és békében való

egyedül igaz élményei.

Hat képpel.

Ára 60 kr.

ANGYAL BANDI.

KÖLTŐI BESZÉLY

HAT ÉNEKBEN

irta

TÓTH ENDRE.

Füzve 88 oldal.

Ára azelőtt 20 kr. — Most **csak 10 kr.**

TREFÁS VERSEK

GYUTEMÉNYE.

A magyar költészetből

összeszedte

ZILAHY KÁROLY.

Füzve 260 oldal.

Ára azelőtt 40 kr. — Most **csak 20 kr.**

Mátyás diák KÖNYVESHÁZA.

Közhasznu kézikönyv a magyar nép számára több képpel. Irta

VAHOT J.

Második kiadás, 6 füzet.

Ára 36 kr.

Szőnyegek,

terítők és pokróczok.

A keleti háboru végett a keletre szánt nagyobb és kisebb küldemények visszamaradván, raktárom tulhalmazottsága végett

a következő **alábszállitott meglepő olcsó árakon** adom, ugymint:

10,000 rőf talajszőnyeg 20, 25, 30, 40, 50 kr. bécsi rőfe.	előbb	most
8000 virágos gyapjuszőnyegek	1.20,	—.70.
6/4 széles posztó „	1.80,	1.30.
Chouillie ágyszőnyeg	4.50,	2.50.
dtto virágos	2.—,	—.90.
Angora ágyszőnyegek	5.—,	2.80.

Mindennemü egyházi szőnyegek 5 frttól 100 frtig, — Továbbá mindennemü szalon, pamlag és asztali szőnyegek nagyon leszállitott árakon.

Egy egész terítéki készlet	7.50.
Egy asztali abrosz	2.—.
Egy ágyteritő	2.50.
Katonapaplanok párja	4. 6, 7, 9.—.
Flanelltakarók azelőtt 4.—, most	2.50.
dtto finomabb „ 8.—, most	4.50.

Egyes pokróczok 90 kr., 1 frt 20 kr, 1 frt 50 kr.

800 pár különféle lópokróczok párja 2.50, 3, 5, 8 forintig.

Nagy tengerfüves **matráczok** 3 frt 50 krtól 6 frtig, lószőrből 10 frttól fölfelé. — Nagy **szalmazsákok** letüzve 2.50, üresek, simák 75 kr, csikosak 94 kr. — Ágylepedők 80 kr., 1 frt és 1 frt 50 kr.

Megrendelések és szállitmányok intézetek számára, valamint **magán fölszerelések, fürdő- és ágykészletek** pontosan és legolcsóbban eszközöltetnek.

Mindennemü pokróczokban nagy raktári készletem van és azok meglepő olcsó áron adatnak.

Schossberger Manó,

Budapesten,

most ország-ut rokkantak palotája 15—16., előbb váczi-ut 63. szám alatt. 555 15—3

A

KOMLÓKERTBEN

PARRAGH GÁBOR borcsarnoka,

izletes és házias magyar konyhája, **estenkint a fővárosban** egyetlen egy

magyar daltársulat előadásai;

Bunkó Ferencz és fiai zenetársulat játéka élvezetet és kedélyes szórakozást ajánlanak a n. é. közönségnek.

Mittenhuber Ferencz büvész és 8 éves fia kautsuk-müvész közremüködnek az előadás közben. 528 12—11

Kétszer kitüntetve.

ARNEGGER K.

Bécsben, (VII. Neustiftgasse 38.)

ajánlja gazdagon felszerelt raktárát **uri- női- és gyermek-fehérneműkből, kötő- és gyapju-árukból,** bámulatos olcsó árakon. Szintugy **wattirozott** (gyapottal bélelt) **nőiszoknyákat** 2 frt. 90, 3.90 és 4 frtért. Megrendelések csak utánvét mellett pontosan eszközöltetnek és árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek. 564 10—1

LAMPEL ROBERT könyvkiadó-hivatalában

Budapest, (váczi-utcza 12. sz.)

rendkivül leszállitott olcsó áron

a következő könyvek kaphatók:

Képes

PESTI SZAKÁCSKÖNYV.

Sz. Hilaire J. Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsi és többek után.

FÜGGELÉKKEL:

A magyar gazdasszony házi kincstára.

Összeállitotta

ZEMPLÉNYI ANTONIA.

2-dik kiadás.

Kötve **2 frt.** Finom vászonkötésben **3 frt 60 kr.** Füzve **1 frt 40 kr.**

BOLDOGSÁGTAN

az ember testi életére nézve.

Életrendi vezető az életen keresztül.

Irta

HARTMANN K. F.,

orvostudor és tanár a bécsi egyetemen.

Dr. SCHREBER MÓR,

gyakorló orvos s lipcsei testegyenészeti és gyógytestgyakorlati intézet igazgatója által

átdolgozott és bővitett s legujabb kiadása

után

Z. SZABÓ ANTAL.

292 oldal. — Ára füzve azelőtt 1.50, kötve 2.50, — **most füzve csak 1 frt, kötve 1 frt 50 kr.**

Budapest, 1876. Nyomatott Vodianer F.-nél.